

මූල්‍ය අංශයේ කාර්යසාධනය සහ පද්ධති ස්ථායීතාව

2022 වසරේ අගෝස්තු මාසයෙන් අවසන් වන මාස අට තුළ දී අභිතකර සාර්ව ආර්ථික පසුබිමක මූල්‍ය අංශයට මුහුණ පෑමට සිදුවූ පීඩාකාරී තත්ත්වයන් මධ්‍යයේ මූල්‍ය පද්ධතියේ ස්ථායීතාව පවත්වා ගැනීම අභියෝගාත්මක විය. දේශීය මුදල් ඒකකය අවප්‍රමාණය වීම හේතුවෙන් බැංකු අංශයේ වත්කම් ඉහළ ගිය අතර ආයෝජන ද ඉහළ යෑම යන කරුණු සැලකූ විට බැංකු අංශයේ වර්ධනයක් වාර්තා විය. කෙසේ වුවද, සමස්ත ණය වලට තුන් වන අදියරේ පවතින ණය අනුපාතය ඉහළ යෑම තුළින් පිළිබිඹු වන පරිදි බැංකු අංශයේ වත්කම් වල ගුණාත්මකභාවය සලකා බලනු ලබන කාල සීමාව තුළ දී පිරිහීමට ලක් විය. මේ අතර, හානිකරණ සඳහා අය කිරීම් ඉහළ යෑමත් සමඟ සලකා බලනු ලබන කාල සීමාව තුළ දී බැංකු අංශයේ ලාභදායීත්වය පහත වැටුණි. 2022 වසරේ අගෝස්තු මාසයෙන් අවසන් වන මාස අට තුළ දී මුළු වත්කම් සහ ණය කළඹ අනුව ගත් කළ බලපත්‍රලාභී මුදල් සමාගම්වල කාර්යසාධනයේ වර්ධනයක් දැකිය හැක. මූල්‍ය වෙළඳපොළ ප්‍රවණතා සැලකූ විට, දේශීය මුදල් වෙළඳපොළ සහ දේශීය විදේශ විනිමය වෙළඳපොළ පීඩාකාරී උවැසිලතා තත්ත්වයන් වලට මුහුණ දුන් අතර අභිතකර වෙළඳපොළ ආකල්ප සහ දේශීය මූල්‍යන අවශ්‍යතා සැලකිය යුතු ලෙස ඉහළ යෑම මධ්‍යයේ රාජ්‍ය සුරැකුම්පත් වෙළඳපොළෙහි ප්‍රාථමික ඵලදා අනුපාතිකය සැලකිය යුතු ලෙස ඉහළ ගියේය. මෙම අභියෝගාත්මක ආර්ථික පරිසරය මධ්‍යයේ වුවද මූල්‍ය අංශයේ ක්‍රියාකාරීත්වය පවත්වා ගැනීම සඳහා මූල්‍ය යටිතල පහසුකම් අඛණ්ඩව උපකාරී විය. ඉදිරියේ දී මූල්‍ය අංශයේ ස්ථාවරත්වය සහතික කිරීම සඳහා ආර්ථිකයේ සෑම අංශයක් තුළම විවක්ෂණශීලී හා සුර්වෝපායික ප්‍රතිපත්තිය ක්‍රියාමාර්ග ගැනීම අවශ්‍ය වනු ඇත.

8.1 මූල්‍ය ආයතන

බැංකු අංශය

සාර්ව ආර්ථික ප්‍රවණතාවන්ගෙන් එල්ල වන අභියෝග මධ්‍යයේ වුවද 2022 වසරේ අගෝස්තු මාසයෙන් අවසන් වන මාස අට තුළ බැංකු අංශය ස්ථාවරව ක්‍රියාත්මක විය. ද්‍රවශීලතාව සම්බන්ධව බැංකු අංශය මුහුණ දුන් අඛණ්ඩ ආතතිය මධ්‍යයේ වුවද, 2022 වසරේ අගෝස්තු මාසයෙන් අවසන් වන මාස අට තුළ දී බැංකු අංශය අභියෝගාත්මක මෙහෙයුම් පරිසරයක් හමුවේ ප්‍රමාණවත් තරම් ප්‍රාග්ධන හා ප්‍රතිපාදන ආවරණ අනුපාතයන් සමඟින් අඛණ්ඩව ක්‍රියාත්මක විය. අඛණ්ඩ සාර්ව ආර්ථික අභියෝග හේතුවෙන් බැංකුවල ප්‍රාග්ධන තත්ත්වය තවදුරටත් ආතතියට පත් වනු ඇත. ලාභ රඳවා තබා ගැනීම මගින් ප්‍රාග්ධන අනුපාත කෙරෙහි ධනාත්මක බලපෑමක් ඇති වනු ඇතැයි අපේක්ෂා කළ හැකි වුවද, ප්‍රතිපත්ති පොලී අනුපාත සැලකිය යුතු අගයකින් ඉහළ යෑම, ආර්ථික සංකෝචනය සහ ස්වෛරීත්ව ණය ප්‍රතිව්‍යුහගත කිරීම මගින් ඇති විය හැකි බලපෑම හේතුවෙන්, බැංකුවල ප්‍රාග්ධන අනුපාතයන් අවම නියාමන අවශ්‍යතාවන් ඉක්මවා පවත්වා ගැනීමේ අභියෝගයට මුහුණ දීම මෙන්ම ප්‍රාග්ධන ස්ථාවරත්වයන්ගේ සැලකිය යුතු පිරිහීමක් ද අපේක්ෂා කළ හැකිය.

ද්‍රවශීලතාව, ප්‍රාග්ධනය සහ වත්කම්වල ගුණාත්මකභාවය අනුව ගත් කළ දැඩි ආතති තත්ත්වයන් මධ්‍යයේ වුවද බැංකු අංශය එහි වර්ධනය පවත්වා ගැනීමට සමත් විය...

විදේශ මුදලින් නිරූපිත වත්කම් දේශීය මුදලින් ප්‍රකාශ කිරීමේ දී දේශීය මුදල් ඒකකය අවප්‍රමාණය වීම හේතුවෙන් වත්කම් වල සිදුවන වර්ධනය මූලික කර ගෙන, 2022 වසරේ අගෝස්තු මාසයෙන් අවසන් වන මාස අට තුළ බැංකු අංශයේ වත්කම් පසුගිය වසරේ අනුරූප කාලපරිච්ඡේදයට සාපේක්ෂව වර්ධනයක් පෙන්නුම් කරන ලදී. 2022 වසරේ අගෝස්තු මාසයෙන් අවසන් වන මාස අට තුළ බැංකු අංශය සතු සමස්ත වත්කම් ප්‍රමාණය, 2021 වසරේ ඊට අනුරූප කාලපරිච්ඡේදයේ වාර්තා වූ රුපියල් ට්‍රිලියන 1.8ක වර්ධනයට, එනම් 12.1%ට සාපේක්ෂව, රුපියල් ට්‍රිලියන 2.4කින්, එනම් 14.1%කින් රුපියල් ට්‍රිලියන 19.2ක් දක්වා ප්‍රසාරණය විය.

මූල්‍ය ප්‍රතිපත්තිය දැඩි කිරීමත් සමඟ 2021 වසර අවසානය වන විට 14.5%ක පැවති වාර්ෂික ණය වර්ධනය, 2022 වසරේ අගෝස්තු මස අවසානය වන විට 6.8%ක් දක්වා අඩු විය. 2021 වසරේ අගෝස්තු මාසයෙන් අවසන් වන මාස අට තුළ දී මුළු ණය හා අත්තිකාරම් වල සිදු වූ

රුපියල් ට්‍රිලියන 1.4ක, එනම් 14.5%ක වර්ධනයත් සමඟ සැසඳීමේ දී 2022 වසරේ එම කාලපරිච්ඡේදය තුළ දී මුළු ණය හා අත්තිකාරම් රුපියල් බිලියන 712.8කින්, එනම් 6.6%කින් රුපියල් ට්‍රිලියන 11.5ක් දක්වා ඉහළ ගිය අතර විදේශ විනිමය ණය කෙරෙහි විනිමය අනුපාතිකය අවප්‍රමාණය වීමේ බලපෑම මෙම වර්ධනයට ප්‍රධාන වශයෙන් හේතු විය.

සලකා බලනු ලබන කාලපරිච්ඡේදය තුළ දී බැංකු අංශයේ ආයෝජන වර්ධනයේ ඉහළ යෑමක් පෙන්නුම් කළේය. 2021 වසරේ අගෝස්තු මාසය වන විට වාර්තා කළ රුපියල් බිලියන 284.7ක, එනම් 6.7%ක වර්ධනයට සාපේක්ෂව, බැංකු අංශයේ ආයෝජන 2022 වසරේ අනුරූප කාලපරිච්ඡේදය තුළ දී රුපියල් බිලියන 873.4කින්, එනම් 17.6%කින් වර්ධනය වෙමින් රුපියල් ට්‍රිලියන 5.8ක් දක්වා ළඟා විය.

බැංකු අංශයේ ව්‍යාප්තිය සඳහා විශාල වශයෙන් අරමුදල් සපයනු ලැබුවේ තැන්පතු මගිනි. 2022 වසරේ අගෝස්තු මාසය අවසන් වන විට මෙම අංශයේ තැන්පතු සමස්ත වත්කම් වලින් 77.1%ක් විය. 2021 වසරේ අගෝස්තු මාසයෙන් අවසන් වූ මාස අට තුළ දී වාර්තා කළ රුපියල් ට්‍රිලියන 1.3ක, එනම් 11.6%ක තැන්පතු වර්ධනයට සාපේක්ෂව 2022 වසරේ අදාළ කාල සීමාව තුළ දී තැන්පතු පදනම රුපියල් ට්‍රිලියන 14.8ක් දක්වා රුපියල් ට්‍රිලියන 1.9කින්, එනම් 14.9%කින් වර්ධනය වූ අතර රුපියල් තැන්පතුවල ඉහළ යෑම මීට ප්‍රධාන වශයෙන් හේතු විය.

විදේශ විනිමය ණය ගැනීම් පහළ යෑම හේතුවෙන් බැංකු අංශයේ ණය ගැනීම්වල වර්ධනය තවදුරටත් පහත වැටුණි. 2021 වසරේ අගෝස්තු මාසයෙන් අවසන් වූ මාස අට තුළ බැංකු අංශයේ ණය ගැනීම්වල සිදු වූ රුපියල් බිලියන 282.1ක, එනම් 16.5%ක වර්ධනය සමඟ සසඳා බැලීමේදී, 2022 වසරේ ඊට අනුරූප කාලපරිච්ඡේදය තුළ රුපියල් බිලියන 126.5කින්, එනම් 5.8%ක අඩු වර්ධන වේගයකින් රුපියල් ට්‍රිලියන 2.3ක් දක්වා ඉහළ ගියේය.

සමස්ත ණයවලට තුන්වන අදියර යටතේ පවතින ණය අනුපාතය අනුව සලකා බලනු ලබන බැංකු අංශයේ වත්කම්වල ගුණාත්මකභාවයේ පහත වැටීමක් පෙන්නුම් කරන ලදී. තුන්වන අදියර යටතේ පවතින ණය රුපියල් බිලියන 475.1ක, එනම් 56.9%ක වර්ධනයක් වාර්තා කරමින් 2022 වසරේ අගෝස්තු මාසය අවසන් වන විට රුපියල් ට්‍රිලියන 1.3ක් දක්වා වර්ධනය විය. තවද, සමස්ත ණය ලබා දීම් වල අඩු වර්ධනය සහ තුන්වන අදියර යටතේ පවතින ණය ඉහළ යෑම හේතුවෙන්, සමස්ත ණයවලට තුන්වන අදියර යටතේ පවතින ණය අනුපාතය,

8.1 සංඛ්‍යා සටහන

බැංකු අංශයේ තෝරාගත් දර්ශක

අයිතමය	2020 අගෝ. අවසානයට	2021 අගෝ. අවසානයට*	2021 දෙසැ. අවසානයට*	2022 අගෝ. අවසානයට*(අ)	වාර්ෂික ලක්ෂ්‍යමය වෙනස %	
					2021 අගෝ. (අ)	2022 අගෝ. (අ)
මුළු වත්කම් (රු. ත්‍රිලියන)	14	16	17	19		17.1
ණය සහ අත්තිකාරම් (රු. ත්‍රිලියන)	9	11	11	11		6.8
ආයෝජන (රු. ත්‍රිලියන)	4	5	5	6		28.4
තැන්පතු (රු. ත්‍රිලියන)	10	13	13	15		16.7
ණය ගැනීම් (රු. ත්‍රිලියන)	2	2	2	2		15.4
ප්‍රාග්ධන අරමුදල් (රු. ත්‍රිලියන)	1	1	1	2		15.0
පළමු පෙළ ප්‍රාග්ධන ප්‍රමාණාත්මකතා අනුපාතය (%) (අ)	13.2	13.0	13.2	12.2		
මුළු ප්‍රාග්ධන ප්‍රමාණාත්මකතා අනුපාතය (%) (අ)	16.5	16.3	16.5	15.2		
සමස්ත ණය වලට තුන්වන අදියර යටතේ පවතින ණය (තුන්වන අදියර යටතේ පවතින වෙන්කළ ණය අඩු කළ පසු සහ ලබා නොගත් ණය ඇතුළත්ව)		5.0	7.6	10.6		
සමස්ත ණය වලට තුන්වන අදියර යටතේ පවතින ණය (ලබා නොගත් ණය හැර)			෭.෭	11.4		
වත්කම් මත ප්‍රතිලාභ අනුපාතය (බදු පෙර) (%)	1.3	1.3	1.4	1.1		
හිමිකරු ප්‍රාග්ධනය මත ප්‍රතිලාභ අනුපාතය (බදු පසු) (%)	10.6	15.0	13.4	8.9		
ව්‍යවස්ථාපිත ද්‍රවශීල වත්කම් අනුපාතය (දේශීය බැංකු ඒකක) (%)	38.6	36.1	33.8	27.3		
මුළු වත්කම්වලට ද්‍රවශීල වත්කම් අනුපාතය (%)	34.6	31.5	29.7	25.4		

මූලාශ්‍රය : ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව

(අ) 2020 වසරේ අගෝස්තු මස අවසන් වන විට ශ්‍රී ලංකා මුදල් වාර්තාකරණ ප්‍රමිත 9 මත පදනම් වූ දත්ත වාර්තා නොමැති හෙයින් 2021 වසරේ අගෝස්තු මාසය සඳහා වාර්ෂික වර්ධනය වාර්තා කළ නොහැක.
(අ) පුනී මස අවසානයට
෭.෭: නොමැත
* ශ්‍රී ලංකා මුදල් වාර්තාකරණ ප්‍රමිත 9 මත පදනම්ව වාර්තා කර ඇත.

2021 වසරේ දෙසැම්බර් මාසය අවසන් වන විට පැවති 7.6%ක සිට, 2022 වසරේ අගෝස්තු මාසය අවසන් වන විට 10.6%ක් දක්වා ඉහළ යන ලදී.

ඇතැම් දේශීය බැංකුවල පැවති සැලකිය යුතු ද්‍රවශීලතා ආතතීන් මධ්‍යයේ වුවද බැංකු අංශය අවම නියාමන අවශ්‍යතාවයට වඩා ඉහළ ද්‍රවශීල වත්කම් ප්‍රමාණයක් සහිතව ක්‍රියාත්මක විය. 2022 වසරේ අගෝස්තු මාසය අවසන් වන විට දේශීය බැංකු ඒකක (Domestic Banking Units - DBU) සහ අක්වෙරළ බැංකු ඒකක (Off-shore Banking Units - OBU) වල ව්‍යවස්ථාපිත ද්‍රවශීල වත්කම් අනුපාතයන් පිළිවෙලින් 27.3% සහ 40.6%ක්ව පැවතුණි.

විදේශ විනිමය වගකීම් වලට සාපේක්ෂව විදේශ විනිමය වත්කම් ඉහළ යෑම හේතුවෙන් 2021 වසර අවසානය වන විට එ.ජ. ඩොලර් මිලියන 132.2ක් වූ බැංකු අංශය සතු ශුද්ධ විදේශ විනිමය වත්කම් ප්‍රමාණය, 2022 වසරේ අගෝස්තු මස අවසානය වන විට එ.ජ. ඩොලර් මිලියන 534.6ක් දක්වා ඉහළ ගියේය. තවද, 2021 වසරේ අගෝස්තු මාසයෙන් අවසන් වන මාස අට තුළ වාර්තා වූ රුපියල් බිලියන 21.9ක විදේශ විනිමය ප්‍රත්‍යාගණන ශුද්ධ ලාභයට සාපේක්ෂව, 2022 වසරේ අගෝස්තු මාසයෙන් අවසන් වන මාස අට තුළ රුපියල් බිලියන 11.1ක විදේශ විනිමය ප්‍රත්‍යාගණන ශුද්ධ ලාභයක් වාර්තා විය.

2022 වසරේ දී මුදල් ප්‍රතිපත්තිය දැඩි කිරීම මධ්‍යයේ වෙළෙඳපොළ පොලී අනුපාත ඉහළ ගියේය. ලාභ අලාභ තුළින් සහ වෙනත් විස්තීර්ණ ආදායම් තුළින් ගණනය කරන සුරැකුම්පත් සඳහා තක්සේරුගත සාධාරණ වටිනාකම් ලාභය,

2021 වසරේ අගෝස්තු මාසයෙන් අවසන් වන මාස අට තුළ පිළිවෙලින් රුපියල් බිලියන 2.7ක් සහ රුපියල් බිලියන 14.3ක් ලෙස වාර්තා වූ අලාභයට සාපේක්ෂව, 2022 වසරේ අදාළ කාල සීමාව තුළ පිළිවෙලින් රුපියල් බිලියන 8.7ක් සහ රුපියල් බිලියන 5.4ක් ලෙස විය. රජයේ සුරැකුම්පත් වෙත අරමුදල් යොමු කිරීම සාපේක්ෂව ඉහළ යෑම සහ පොලී අනුපාතවල සිදු වූ විශාල වෙනස්වීම් මෙයට ප්‍රධාන වශයෙන් හේතු වූ අතර ශ්‍රී ලංකා වරලත් ගණකාධිකාරී ආයතනය විසින් නිකුත් කරන ලද විකල්ප පිළියම් සඳහා වන ප්‍රකාශයෙන් අවසර දී ඇති පරිදි වෙනත් විස්තීර්ණ ආදායම් කළඹ හරහා සාධාරණ වටිනාකම් වෙතින් ණය ක්‍රමක්ෂය කළ පිරිවැය කළඹ වෙත නැවත වර්ගීකරණය කිරීමෙන් පොලී අනුපාත වලනයන්ගෙන් සිදුවිය හැකි අලාභ අර්ධ වශයෙන් නිෂේධනය විය.

සලකා බලනු ලබන කාලපරිච්ඡේදය තුළ දී බැංකු අංශයේ ලාභ අඩු විය. බැංකු අංශයේ බදු පෙර ලාභය 2022 වසරේ අගෝස්තු මාසයෙන් අවසන් වන මාස අට සඳහා රුපියල් බිලියන 126.2ක් වූ අතර, එය 2021 වසරේ අදාළ කාල සීමාව තුළ වාර්තා වූ රුපියල් බිලියන 167.5ක බදු පෙර ලාභය සමඟ සසඳන කළ රුපියල් බිලියන 41.3ක අඩුවීමකි. පසුගිය වසරේ අගෝස්තු මාසයෙන් අවසන් වූ මාස අටට සාපේක්ෂව, මෙම වසරේ අදාළ කාල සීමාව තුළ ශුද්ධ පොලී ආදායම රුපියල් බිලියන 154.7කින් ද, පොලී නොවන ආදායම රුපියල් බිලියන 88.5කින් ද ඉහළ ගිය ද, ණය අලාභ සඳහා වෙන් කිරීම් රුපියල් බිලියන 250.6කින් වැඩි වීම හේතුවෙන් මෙම අංශයේ ලාභය පහළ යන ලදී. 2021 වසරේ අගෝස්තු මාසය අවසානයේදී පැවති වත්කම් මත ප්‍රතිලාභ (බදු පෙර) සහ හිමිකම් මත ප්‍රතිලාභ

පිළිවෙළින් 1.7%ක සහ 15%ක අගයන්හි සිට, 2022 වසරේ අගෝස්තු මාසය අවසන් වන විට පිළිවෙළින් 1.1% සහ 8.9% දක්වා අඩු විය.

සමස්තයක් වශයෙන්, අභිනතර සාර්ව ආර්ථික තත්ත්වයන් මධ්‍යයේ වුවද, 2022 වසරේ පළමු භාගය තුළ බැංකු අංශය, ප්‍රාග්ධන ප්‍රමාණාත්මකතා අනුපාතය අවම ව්‍යවස්ථාපිත අවශ්‍යතාවලට වඩා ඉහළින් පවත්වා ගෙන ගියේය. 2022 වසරේ ජුනි මාසය අවසන් වන විට, 12.2%ක් වූ පළමු පෙළ ප්‍රාග්ධන අනුපාතයක් සහ 15.2%ක් වූ සමස්ත ප්‍රාග්ධන අනුපාතයක් සමඟ බැංකු අංශය ක්‍රියාත්මක වූ අතර, එය බාසල් III අවශ්‍යතාවයන්ට වඩා ඉහළ අගයක් ගන්නා ලදී. කෙසේ වෙතත්, දැඩි ආර්ථික සංකෝචනය හේතුවෙන් ණයවල ගුණාත්මකභාවය පහත වැටීම, වැය කළ හැකි මහජන ආදායම අඩු වීම සහ කුඩා හා මධ්‍ය පරිමාණ ව්‍යාපාර වලින් ලැබෙන අදායම අඩු වීම බැංකු අංශයේ ප්‍රාග්ධන පිරිහීමකට හේතු වනු ඇත.

රට තුළ මූල්‍ය අන්තර්ගතභාවය සඳහා පහසුකම් සලසාලමින්, 2022 වසරේ මුල් භාගයේ දී බැංකුවල ශාඛා ජාලය තවදුරටත් ව්‍යාප්ත විය. ඒ අනුව, 2022 වසරේ මුල් භාගයේ දී නව බැංකු ශාඛා 04ක් විවෘත කිරීම සහ ස්වයංක්‍රීය සේවා යන්ත්‍ර (SSMs) 107ක් ස්ථාපනය කිරීම සිදු වූ අතර ස්වයංක්‍රීය සේවා යන්ත්‍ර 07ක් වසා දමන ලදී.

වත්මන් ආර්ථික පසුබෑම් තත්ත්වයන්හි සාමාන්‍යම ක බලපෑම් සහ බැංකු ක්ෂේත්‍රයෙහි මෙහෙයුම් පරිසරයේ අඛණ්ඩව හටගන්නා අභියෝග තුළින් බැංකුවල වත්කම්වල ගුණාත්මකභාවය, ද්‍රවශීලතා තත්ත්ව සහ ප්‍රාග්ධන ස්ඵරාක්ෂකයන්හි සිදුවිය හැකි අඩුවීම කෙරෙහි අවධානය යොමු කරමින් ව්‍යවස්ථාපිත පරීක්ෂණවල විෂය පථය සැලසුම් කර ඇත. බැංකු සඳහා වන නියාමන අධීක්ෂණ යාන්ත්‍රණය පුළුල් ලෙස ශක්තිමත් කිරීම සඳහා මහ බැංකුවේ නියාමන කටයුතුවල නිරත නොවන දෙපාර්තමේන්තු ද සම්බන්ධ කර ගනිමින් ඒකාබද්ධ අධීක්ෂණ කටයුතු ද ආරම්භ කර ඇත.

අවදානම් මත පදනම් වූ බැංකු අධීක්ෂණ රාමුවක් සඳහා පහසුකම් සැලසීම සහ කඩිනම් නිවැරදි කිරීමේ ක්‍රියාමාර්ග ගැනීම යන අරමුණු මත පදනම්ව බැංකු සඳහා අධීක්ෂණ ශ්‍රේණිගත කිරීමේ ආකෘතියක් (බැංකු තිරසාරත්ව ශ්‍රේණිගත කිරීමේ ආකෘතිය -BSRI) මහ බැංකුවේ බැංකු අධීක්ෂණ දෙපාර්තමේන්තුව විසින් ක්‍රියාවට නංවා ඇත. බැංකු අංශයේ සහ මූල්‍ය පද්ධතියේ ස්ථාවරත්වය සහ ශක්තිමත් බව තහවුරු කිරීම සඳහා සංස්පර්ෂිත අවදානම් වලින් බැංකු ආරක්ෂා කිරීමේ අවශ්‍යතාවය සැලකිල්ලට ගනිමින් බැංකු සමූහයන්ගේ ඒකාබද්ධ අධීක්ෂණ සිදු කරන ලදී. ඒ අනුව ඒකාබද්ධ අධීක්ෂණය පිළිබඳ නියාමන

රාමුවක් සකස් කරමින් පවතින අතර ඒ සම්බන්ධයෙන් වන විධිවිධාන ද නව බැංකු පනතට ඇතුළත් කිරීමට නියමිතය.

බලපත්‍රලාභී මුදල් සමාගම්

මෙම අංශයේ සමස්ත වත්කම් ප්‍රමාණය 2022 වසරේ අගෝස්තු මාසයෙන් අවසන් වන මාස අට තුළ දී රුපියල් බිලියන 121.1කින්, එනම් 8.3%කින් රුපියල් බිලියන 1,573.1ක් දක්වා වර්ධනය විය. වත්කම් ප්‍රමාණය ඉහළ නැංවීමට විශාල වශයෙන් දායක වෙමින් ණය සහ අන්තිකාරම් කළඹ 2022 වසරේ අගෝස්තු මාසයෙන් අවසන් වූ මාස අට තුළ දී රුපියල් බිලියන 47කින්, එනම් 4.2%කින් ඉහළ ගිය අතර එය සමස්ත වත්කම් ප්‍රමාණයෙන් 73.7%ක් නියෝජනය කරයි. මෙම අංශය 2022 වසරේ අගෝස්තු මස අවසානය වන විට බලපත්‍රලාභී මුදල් සමාගම් 37කින්¹ සමන්විත වූ අතර එයින් 35ක් සක්‍රීයව ක්‍රියාත්මකව පැවතුණි.

සමස්ත වත්කම් සහ ප්‍රාග්ධන පදනම අනුව ගත් කළ බලපත්‍රලාභී මුදල් සමාගම් අංශය වර්ධනය වුව ද, ලාභදායීත්වය පහළ ගියේය...

2022 වසරේ අගෝස්තු මාසයෙන් අවසන් වූ මාස අට තුළ දී 6.1%කින් වර්ධනය වෙමින් රුපියල් බිලියන 48කින් තැන්පතු ප්‍රමාණය ඉහළ යෑම තුළින් ද, 10.9%කින් වර්ධනය වෙමින් රුපියල් බිලියන 33.5කින් ණය ගැනීම් ඉහළ යෑම තුළින් ද, මෙම අංශය ප්‍රසාරණය සඳහා අරමුදල් සැපයීණි. මෙම අංශයේ තැන්පතු සහ ණය ගැනීම්, පිළිවෙළින් රුපියල් බිලියන 831.3ක් සහ රුපියල් බිලියන 340ක් විය. 2022 වසරේ අගෝස්තු මාසයෙන් අවසන් වූ මාස අට තුළ දී මෙම අංශයේ සමස්ත ප්‍රාග්ධනය රුපියල් බිලියන 66.9කින්, එනම් 28.1%කින් වර්ධනය වෙමින් ඉහළ ගිය අතර, එය 2022 වසරේ අගෝස්තු මස අවසානයේ දී රුපියල් බිලියන 305.3ක් ලෙස වාර්තා විය. මෙම අංශය තුළ පවතින ද්‍රවශීල වත්කම් 2022 වසරේ අගෝස්තු මාසය අවසානය වන විට අවශ්‍ය අවම ද්‍රවශීල වත්කම් ප්‍රමාණයට සාපේක්ෂව රුපියල් බිලියන 70.9ක අතිරික්තයක් පෙන්නුම් කළේය.

මෙම අංශය 2021/22 මූල්‍ය වර්ෂය සඳහා 2021 වසරේ අගෝස්තු මාසයෙන් අවසන් වූ මාස පහක කාල සීමාව තුළ වාර්තා කළ රුපියල් බිලියන 12.5ක බදු පසු ලාභයට සාපේක්ෂව 2022/23 මූල්‍ය වර්ෂයේ අදාළ කාල සීමාව තුළ

¹ ඇසටලයින් ඊතැන්ස් ලිමිටඩ් (මීන් පෙර, ඇසටලයින් ලිසිං කම්පැණි ලිමිටඩ් ලෙස හැඳින්වූ, 2000 අංක 36 දරන කල්බදු මූල්‍යකරණ පනත යටතේ ලියාපදිංචි කරන ලද මෙම විශේෂිත කල්බදු මූල්‍යකරණ සමාගම) වෙත 2011 අංක 42 දරන මුදල් ව්‍යාපාර පනත යටතේ 2022.08.29 වන දින බලපත්‍රයක් නිකුත් කෙරිණි. කෙසේ වෙතත්, ඇසටලයින් ඊතැන්ස් ලිමිටඩ් හි මූල්‍ය දත්ත 2022 අගෝස්තු මාසය අවසානය වන විට විශේෂිත කල්බදු මූල්‍යකරණ සමාගම් අංශයෙහි ඇතුළත් කර ඇත.

8.2 සංඛ්‍යා සටහන

බලපත්‍රලාභී මුදල් සමාගම් අංශයේ ප්‍රධාන කාර්යසාධන දර්ශක

ප්‍රධාන කාර්යසාධන දර්ශකය	%	
	2021 දෙසැ. අවසානයට	2022 අගෝ. අවසානයට
තුන්වන අදියරේ දළ ණය අනුපාතය	10.8*	18.0
තුන්වන අදියරේ ශුද්ධ ණය අනුපාතය	2.5*	12.8
පළමු පෙළ ප්‍රාග්ධන ප්‍රමාණාත්මකතා අනුපාතය	15.0	20.3
සමස්ත අවදානම මත බර තැබූ ප්‍රාග්ධන ප්‍රමාණාත්මකතා අනුපාතය	16.6	21.8
ශුද්ධ පොලී ආන්තිකය	8.4	6.8
වත්කම් මත ප්‍රතිලාභ	4.5	2.4
හිමිකම් මත ප්‍රතිලාභ	17.1	7.4
ආදායම මත පිරිවැය අනුපාතය	73.0	87.3

* මුදල් ව්‍යාපාර පනත යටතේ නිකුත් කරන ලද 2020 අංක 1 දරන විධානය ක්‍රියාත්මක කිරීමට පෙර දළ අක්‍රීය ණය සහ ශුද්ධ අක්‍රීය ණය අනුපාතය. මූලාශ්‍රය : ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව

රුපියල් බිලියන 9.6ක බදු පසු ලාභයක් වාර්තා කළේය. ශුද්ධ පොලී ආදායම රුපියල් බිලියන 3.9කින්, එනම් 7.9%කින් පහත වැටීම සහ පොලී නොවන වියදම් රුපියල් බිලියන 4.3කින් එනම් 13.3%කින් ඉහළ යෑම ලාභදායීත්වය පහත වැටීම සඳහා විශාල වශයෙන් හේතු විය. 2022/23 මූල්‍ය වර්ෂයේ අගෝස්තු මාසයෙන් අවසන් වූ මාස පහක කාලය තුළ බලපත්‍රලාභී මුදල් සමාගම් 13ක් ශුද්ධ අලාභ වාර්තා කර ඇත.

මුදල් ව්‍යාපාර පනත යටතේ නිකුත් කරන ලද 2020 අංක 01 දරන ණය පහසුකම් වර්ගීකරණය සහ මිනුම්කරණය පිළිබඳ විධානය අනුව, බලපත්‍රලාභී මුදල් සමාගම් විසින් මින් පෙර අක්‍රීය ණය වර්ගීකරණය සඳහා කල් පිරෙන දිනය ලෙස සලකා බලනු ලැබූ දින 180 සීමාව වෙනුවට 2022.04.01 දින සිට බලපැවැත්වෙන පරිදි කල් පිරෙන දිනය ලෙස දින 120 සීමාව අනුගමනය කිරීම අවශ්‍ය විය. ඒ අනුව, 2022 වසරේ අගෝස්තු මාසය අවසන් වන විට මෙම අංශයේ වත්කම් වල ගුණාත්මකභාවය පහළ ගිය අතර, තුන්වන අදියරේ දළ ණය අනුපාතය සහ තුන්වන අදියරේ ශුද්ධ ණය අනුපාතය (ශුද්ධ හානිකරණය) පිළිවෙලින් 18%ක් සහ 12.8%ක් විය. තුන්වන අදියරේ ණය නිරාවරණය සඳහා හානිකරණ ආවරණ අනුපාතය 2022 වසරේ අගෝස්තු මස අවසානය වන විට 29.1%ක් විය. කොවිඩ්-19 වසංගතය සඳහා ලබා දී තිබූ ණය සහන අවසන් වීම හේතුවෙන් ණය සහ අත්තිකාරම් පහත හෙලීම තුන්වන අදියරේ ණය ඉහළ මට්ටමක පැවතීමට හේතු විය.

විශේෂිත කල්බදු මූල්‍යකරණ සමාගම්

විශේෂිත කල්බදු මූල්‍යකරණ සමාගම් අංශයේ සමස්ත වත්කම් ප්‍රමාණය 2022 වසරේ අගෝස්තු මාසයෙන් අවසන් වූ මාස අට තුළ දී රුපියල් බිලියන 2.2කින්, එනම් 6.1%කින් රුපියල් බිලියන 37.8ක් දක්වා වර්ධනය

විය.² ණය සහ අත්තිකාරම් රුපියල් බිලියන 1කින්, එනම් 3.2%කින් වර්ධනය වූ අතර, එය 2022 වසරේ අගෝස්තු මස අවසානයේ දී රුපියල් බිලියන 30.8ක් ලෙස වාර්තා විය. විශේෂිත කල්බදු මූල්‍යකරණ සමාගම් අංශයේ සමස්ත ප්‍රාග්ධනය රුපියල් බිලියන 1.3කින් ඉහළ යමින්, 2022 වසරේ අගෝස්තු මාසය අවසන් වන විට රුපියල් බිලියන 14.5ක් වූ අතර එය 2021 වසරේ දෙසැම්බර් අවසානයට සාපේක්ෂව 9.7%ක වර්ධනයකි. මෙම අංශය, 2021/22 මූල්‍ය වර්ෂයේ අගෝස්තු මාසයෙන් අවසන් වූ මාස පහ තුළ වාර්තා කළ රුපියල් මිලියන 186ක බදු පසු ලාභයට සාපේක්ෂව 2022/23 මූල්‍ය වර්ෂය සඳහා 2022 වසරේ අදාළ කාල සීමාව තුළ දී රුපියල් මිලියන 50ක බදු පසු ලාභයක් වාර්තා කර ඇත. 2022 වසරේ අගෝස්තු මාසය අවසන් වන විට, දළ සහ ශුද්ධ තුන්වන අදියරේ දළ ණය අනුපාත පිළිවෙලින් 20.8%ක් සහ 13.1%ක් විය. 2022 වසරේ අගෝස්තු මාසය අවසන් වන විට මෙම අංශය විශේෂිත කල්බදු මූල්‍යකරණ සමාගම් 02කින්³ සමන්විත විය.

ප්‍රාථමික අලෙවිකාර සමාගම්

මෙම අංශය බැංකු නොවන ප්‍රාථමික අලෙවිකාර සමාගම් 07කින් සමන්විත වූ අතර, ඉන් සමාගම් 05ක් පමණක් 2022 වසරේ අගෝස්තු මාසය අවසන් වන විට සක්‍රීය තත්ත්වයෙන් පවතියි. මෙම අංශය, 2022 වසරේ අගෝස්තු මාසයෙන් අවසන් වන මාස අටක කාලය තුළ දී මිශ්‍ර කාර්යසාධනයක් වාර්තා කළේය. 2022 වසරේ අගෝස්තු මාසය අවසන් වන විට ප්‍රාථමික අලෙවිකාර සමාගම් අංශයේ සමස්ත වත්කම් රුපියල් බිලියන 110.4ක් දක්වා 40.3%කින් ඉහළ ගියේය. ප්‍රාථමික අලෙවිකාර සමාගම් අංශයේ රජයේ සුරැකුම්පත්වල සමස්ත ආයෝජන කළඹ 41.3%කින් ඉහළ ගිය අතර එය, 2022 වසරේ අගෝස්තු මස අවසානය වන විට රුපියල් බිලියන 108.2ක් විය. සියලුම සක්‍රීය ප්‍රාථමික අලෙවිකාර සමාගම් විසින් 2022 වසරේ අගෝස්තු මාසය අවසානය වන විට ඔවුන්ගේ මූලික ප්‍රාග්ධනය සහ සමස්ත අවදානම මත බර තැබූ ප්‍රාග්ධන ප්‍රමාණාත්මකතා අනුපාතය, ඒ සඳහා අදාළ අවම අවශ්‍යතාවන් වන, පිළිවෙලින් රුපියල් බිලියන 2 සහ 10%ට ඉහළින් පවත්වා ගන්නා ලදී. 2021 වසරේ අගෝස්තු මාසයෙන් අවසන් වන මාස අට තුළ දී වාර්තා කරන ලද රුපියල් බිලියන 0.1ක අලාභයට සාපේක්ෂව, 2022 වසරේ එම කාලපරිච්ඡේදය සඳහා ප්‍රාථමික අලෙවිකාර සමාගම්

2 2022 අගෝස්තු මස අවසානය වන විට ඇසටලයින් ඊතැන්ස් ලිමිටඩ් හි සමස්ත වත්කම් පදනම රුපියල් බිලියන 31.6ක් විය.
 3 ඇසටලයින් ඊතැන්ස් ලිමිටඩ් (මින් පෙර, ඇසටලයින් ලිසිං කම්පැනි ලිමිටඩ් ලෙස හැඳින්වූ, 2000 අංක 56 දරන කල්බදු මූල්‍යකරණ පනත යටතේ ලියාපදිංචි කරන ලද මෙම විශේෂිත කල්බදු මූල්‍යකරණ සමාගම) වෙත 2011 අංක 42 දරන මුදල් ව්‍යාපාර පනත යටතේ 2022.08.29 වන දින බලපත්‍රයක් නිකුත් කෙරිණි. කෙසේ වෙතත්, ඇසටලයින් ඊතැන්ස් ලිමිටඩ් හි මූල්‍ය දත්ත 2022 අගෝස්තු මාසය අවසානය වන විට විශේෂිත කල්බදු මූල්‍යකරණ සමාගම් අංශයෙහි ඇතුළත් කර ඇත.

විසින් රුපියල් බිලියන 1.5ක අලාභයක් වාර්තා කරන ලද අතර පොලී අනුපාත ඉහළ යෑම තුළින් වෙළඳපොළ අගය මත පදනම් වූ අලාභ මිට ප්‍රධාන වශයෙන් හේතු විය.

බලපත්‍රලාභී ක්ෂුද්‍රමූල්‍ය සමාගම්

2022 වසරේ අගෝස්තු මාසය අවසන් වන විට, බලපත්‍රලාභී ක්ෂුද්‍රමූල්‍ය සමාගම් 04කින් සමන්විත වූ මෙම අංශයෙහි සමස්ත වත්කම් ප්‍රමාණය රුපියල් බිලියන 9.3ක් විය. බලපත්‍රලාභී ක්ෂුද්‍රමූල්‍ය සමාගම්වල දළ ණය සහ අත්තිකාරම් 2022 වසරේ අගෝස්තු මාසයෙන් අවසන් වන මාස අටක කාලය තුළ දී 4.8%ක පහළ යෑමක් පෙන්නුම් කරමින් රුපියල් බිලියන 6.4ක් වාර්තා කළේය. 2021 වසරේ දෙසැම්බර් අවසානය වන විට 16.2%ක් වූ බලපත්‍රලාභී ක්ෂුද්‍රමූල්‍ය සමාගම්වල අක්‍රීය ණය අනුපාතය, 2022 වසරේ අගෝස්තු අවසානය වන විට 9.4%ක් දක්වා පහළ ගියේය. මෙම අංශය විසින් 2022 වසරේ අගෝස්තු මාසයෙන් අවසන් වන මාස අටක කාලපරිච්ඡේදය තුළ දී රුපියල් මිලියන 50ක අලාභයක් වාර්තා කරන ලදී.

රක්ෂණ අංශය

2022 වසරේ මුල් භාගයේ දී මුළු වත්කම්වල හිතකර වර්ධනයක් පෙන්නුම් කරමින් රක්ෂණ අංශයේ සමස්ත කාර්යසාධනය වැඩි දියුණු විය. රක්ෂණ අංශයේ සමස්ත වත්කම් සහ දළ ලියාහළ වාරිකය (GWP) වාර්ෂිකව පිළිවෙලින්, 7.9%කින් සහ 17.8%කින් වර්ධනය විය. 2022 වසරේ ජුනි මස අවසානය වන විට දිගු කාලීන රක්ෂණ උප අංශයේ හා සාමාන්‍ය රක්ෂණ උප අංශයේ මුළු වත්කම් පිළිවෙලින්, 6.8%කින් සහ 10.5%කින් වර්ධනය වූ අතර රක්ෂණ උප අංශ දෙකෙහිම දළ ලියාහළ වාරිකය පිළිවෙලින්, 17.9%ක සහ 17.7%ක සැලකිය යුතු වාර්ෂික වර්ධනයක් වාර්තා කළේය. මෙම අංශයේ බදු පෙර ලාභයෙහි වර්ධනයක් වාර්තා වූ අතර එය 2021 වසරේ මුල් භාගයේ දී වාර්තා කළ රුපියල් බිලියන 16.9ට සාපේක්ෂව 2022 වසරේ මුල් භාගයේ දී රුපියල් බිලියන 22.5ක් ලෙස වර්ධනය විය.

ඒකක භාර

2022 වසරේ මුල් භාගයේ දී ඒකක භාර අංශය ශුද්ධ වත්කම්වල වටිනාකම අනුව අඩු වීමක් පෙන්නුම් කළේය. මෙම අංශයේ ශුද්ධ වත්කම්වල වටිනාකම රුපියල් බිලියන 132.7ක් දක්වා වාර්ෂිකව 40.2%කින් පහත වැටුණි. කෙසේ වුවද, 2022 වසරේ ජුනි මස අවසානය වන විට ඒකක හිමියන්ගේ සංඛ්‍යාව 62,700ක් දක්වා වාර්ෂිකව 12.7%කින් වර්ධනය විය. මෙම අංශයේ ආයෝජනවල

වටිනාකම රුපියල් බිලියන 134.9ක් දක්වා වාර්ෂිකව 39.4% ක අඩු වීමක් වාර්තා කළේය. ඒකක භාර විසින් රජයේ සුරැකුම්පත්වල ආයෝජන වටිනාකම 2021 වසරේ ජුනි මස අවසානයේ දී වාර්තා වූ 10.6%ට සාපේක්ෂව එම අංශයේ මුළු ශුද්ධ වත්කම්වල වටිනාකමින් 38.7%ක් ලෙස 2022 වසරේ ජුනි මස අවසානයේ දී වර්ධනය විය.

කොටස් තැරැවිකාර සමාගම්

2021 වසරේ අනුරූප කාලපරිච්ඡේදය හා සසඳන විට 2022 වසරේ මුල් භාගයේ දී කොටස් තැරැවිකාර සමාගම් මිශ්‍ර කාර්යසාධනයක් පෙන්නුම් කළේය. 2022 වසරේ ජුනි මස අවසානයේ දී මෙම අංශයේ මුළු වත්කම් සහ ශුද්ධ ප්‍රාග්ධනය වාර්ෂිකව පිළිවෙලින්, 7%කින් සහ 32.4%කින් වර්ධනය විය. කෙසේ වෙතත්, 2022 වසරේ මුල් භාගයේ දී කොටස් තැරැවිකාර සමාගම්වල සාමාන්‍ය පිරිවැටුම රුපියල් මිලියන 839ක් දක්වා 46%කින් පහළ ගිය අතර, එම අංශයේ බදු පෙර ලාභය රුපියල් මිලියන 228ක් දක්වා 74.9%කින් පහළ ගියේය.

විශ්‍රාම අරමුදල්

2022 වසරේ අගෝස්තු මස අවසානය වන විට, සේවක අර්ථසාධක අරමුදල සිය වත්කම් පදනම රුපියල් ට්‍රිලියන 3.3 ඉක්මවීය. 2021 වසරේ දෙසැම්බර් මාසය වන විට, සේවක අර්ථසාධක අරමුදලෙහි සමස්ත සාමාජික ගිණුම් ප්‍රමාණය මිලියන 20.3ක් දක්වා ළඟා විය.

පසුගිය වසරේ අගෝස්තු මාසයෙන් අවසන් වූ මාස අටක කාලය සමග සසඳන විට, 2022 වසරේ අදාළ කාලපරිච්ඡේදය තුළ දී සමස්ත දායක මුදල් ප්‍රමාණය සහ ප්‍රතිලාභ ආපසු ගෙවීම් පිළිවෙලින්, රුපියල් බිලියන 123.4ක් සහ රුපියල් බිලියන 101.1ක් දක්වා 21.2%කින් සහ 45.9%කින් වර්ධනය විය. ඒ අනුව, එම කාලපරිච්ඡේදයට අදාළ ශුද්ධ දායකත්ව මුදල් ලැබීම් ප්‍රමාණය (දායක මුදල් ලැබීම්වලින් ප්‍රතිලාභ ගෙවීම් අඩු කළ පසු) රුපියල් බිලියන 22.3ක් විය.

2022 වසරේ අගෝස්තු මස අවසානය වන විට, සේවක අර්ථසාධක අරමුදලේ සමස්ත ආයෝජන රුපියල් බිලියන 3,330.8ක් දක්වා 9.6%කින් වාර්ෂිකව වර්ධනය විය. 2022 වසරේ අගෝස්තු මස අවසානය වන විට, මෙම ආයෝජන 96.2%ක් රාජ්‍ය සුරැකුම්පත්වලින් ද, 2.1%ක් ව්‍යාපාර කොටස්වලින් ද, 0.9%ක් සාංගමික ණය උපකරණ සහ ප්‍රතිවිකුණුම්වලින් ද, 0.8%ක් ස්ථාවර තැන්පතු වලින් ද සමන්විත විය. 2022 වසරේ අගෝස්තු මාසයෙන් අවසන් වූ මාස අටක කාලය තුළ අරමුදලෙහි දළ ආයෝජන

8.3 සංඛ්‍යා සටහන

සේවක අර්ථසාධක අරමුදලෙහි තෝරාගත් දර්ශක

අයිතමය	2021 අගෝ. අවසානයට	2022 අගෝ. අවසානයට (අ)	වෙනස %
මුළු දායකත්වය (රු. බිලියන) (ආ)	101.8	123.4	21.2
මුළු ප්‍රතිලාභ ගෙවීම් (රු. බිලියන) (ආ)	69.3	101.1	45.9
මුළු වත්කම් (රු. බිලියන)	3,045.9	3,335.0	9.5
මුළු ආයෝජන කළඹ (රු. බිලියන)	3,037.9	3,330.8	9.6
එයින් රජයේ සුරැකුම්පත් (%)	93.7	96.2	2.7
දළ ආයෝජන ආදායම (රු. බිලියන) (ආ)	211.2	170.8	-19.1

(අ) තාවකාලික
(ආ) අදාළ වසරේ පළමු මාස අට තුළ
මූලාශ්‍රය : ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව

ආදායම රුපියල් බිලියන 170.8ක් වූ අතර, එය 2021 වසරේ අදාළ කාලපරිච්ඡේදය සමඟ සසඳන විට 19.1%ක අඩු වීමකි. 2021 වසර අවසානය වන විට පැවති සාමාජික ශේෂය මත 9%ක ප්‍රතිලාභ අනුපාතිකයක් සාමාජිකයින් වෙත ලබා දී ඇත.

සේවා නියුක්තයන්ගේ භාර අරමුදලේ සමස්ත වත්කම් වාර්ෂිකව 10.8%කින් වර්ධනය වූ අතර එය 2022 වසරේ ජුනි මස අවසානයේ දී රුපියල් බිලියන 441.4ක් ලෙස වාර්තා විය. පසුගිය වසරේ අනුරූප කාලපරිච්ඡේදය හා සසඳන විට 2022 වසරේ මුල් මාස හය තුළ දී මුළු සාමාජික දායක මුදල් හා ප්‍රතිලාභ ආපසු ගෙවීම් රුපියල් බිලියන 16.8ක් හා රුපියල් බිලියන 11.5ක් දක්වා පිළිවෙලින් 17.2%කින් හා 10.6%කින් ඉහළ ගියේය. 2022 වසරේ ජුනි මස අවසානයේ දී අරමුදල විසින් සිදු කරන ලද ආයෝජන 11.1%ක යහපත් වාර්ෂික වර්ධනයක් වාර්තා කළ අතර සමස්ත ආයෝජනයෙන් 93.6%ක් රජයේ සුරැකුම්පත්වලින් සමන්විත විය.

2022 වසරේ ජුනි මස අවසානය වන විට සේවකයින් 72,633කින් සමන්විත වූ පුද්ගලිකව කළමනාකරණය කරන අනුමත අර්ථසාධක අරමුදල් (APFs) 117ක් විය. 2022 වසරේ ජුනි මස අවසානය වන විට අනුමත අර්ථසාධක අරමුදලිහි සමස්ත වත්කම් ප්‍රමාණය රුපියල් බිලියන 207.4ක් වූ අතර එම අරමුදල් විසින් ආයෝජනය කර ඇති මුදල රුපියල් බිලියන 165ක් ලෙස වාර්තා විය. 2022 ජුනි මස අවසානයේ දී රාජ්‍ය සේවා විශ්‍රාම වැටුප්

8.4 සංඛ්‍යා සටහන

සේවා නියුක්තයන්ගේ භාර අරමුදලෙහි තෝරාගත් දර්ශක

අයිතමය	2021 ජුනි අවසානයට	2022 ජුනි අවසානයට (අ)	වෙනස %
මුළු දායකත්වය (රු. බිලියන) (ආ)	14.3	16.8	17.2
මුළු ප්‍රතිලාභ ගෙවීම් (රු. බිලියන) (ආ)	10.4	11.5	10.6
මුළු වත්කම් (රු. බිලියන)	398.2	441.4	10.8
මුළු ආයෝජන කළඹ (රු. බිලියන)	378.1	419.9	11.1
එයින් රජයේ සුරැකුම්පත් (%)	84.0	93.6	11.4
දළ ආදායම (රු. බිලියන) (ආ)	17.1	20.3	19.0

(අ) තාවකාලික
(ආ) කාලපරිච්ඡේදය තුළ
මූලාශ්‍රය : සේවා නියුක්තයන්ගේ භාර අරමුදල

අරමුදලේ (PSPF) මුළු වත්කම් රුපියල් බිලියන 84.8ක් දක්වා වාර්ෂිකව 4.7%කින් වර්ධනය විය. 2022 වසරේ ජුනි මස අවසානයේ දී එම අරමුදල විසින් කරන ලද මුළු ආයෝජන රුපියල් බිලියන 84.9ක් වූ අතර සලකා බලන කාලපරිච්ඡේදය තුළ දී සාමාජික ශේෂයන් මත ගෙවූ ප්‍රතිලාභ අනුපාතිකය 8%ක් විය.

8.2 මූල්‍ය වෙළඳපොළ

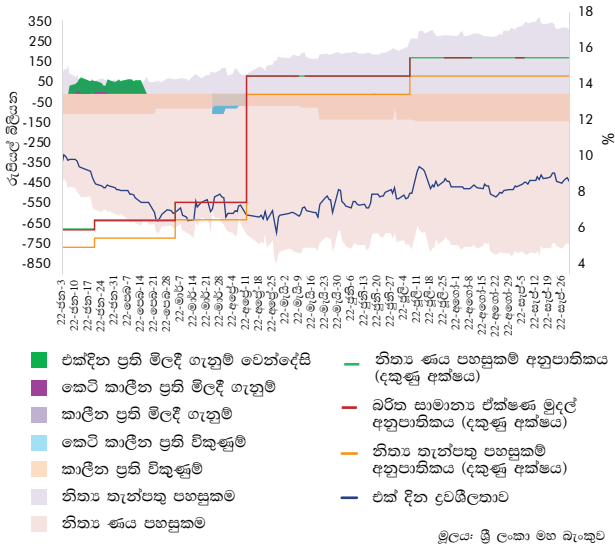
දේශීය මුදල් වෙළඳපොළ

2021 වසරේ අගෝස්තු මැද භාගයේ සිට හිඟ මට්ටමක පැවති දේශීය මුදල් වෙළඳපොළ ද්‍රවශීලතාව, 2022 වසර තුළදී ද අඛණ්ඩව හිඟ මට්ටමක පැවතුණි. 2021 වසරේ දෙසැම්බර් මාසය අග වන විට රුපියල් බිලියන 366.2ක් ලෙස වාර්තා වූ ද්‍රවශීලතා හිඟය, 2022 වසරේ අප්‍රේල් මාසය අවසන් වන විට රුපියල් බිලියන 688.3ක් ලෙස ඉහළම අගයක් දක්වා සැලකිය යුතු ලෙස වැඩි විය. වෙළඳපොළ ද්‍රවශීලතා හිඟය ක්‍රමිකව අඩුවී 2022 වසරේ සැප්තැම්බර් මාසය අග වන විට රුපියල් බිලියන 433.5ක් ලෙස වාර්තා විය. රජයට තාවකාලික අත්තිකාරම් සැපයීම, මහ බැංකුවේ ලාභ පැවරුම් මෙන්ම මහ බැංකුව ප්‍රාථමික වෙළඳපොළෙන් භාණ්ඩාගාර බිල්පත් මිලට ගැනීම සහ මහ බැංකුව වෙත භාණ්ඩාගාර බිල්පත් විශේෂ නිකුතු සිදු කිරීම, දේශීය මුදල් වෙළඳපොළ ද්‍රවශීලතාව ඉහළ යෑම සඳහා හේතු විය. කෙසේ වුවද, නියමිත විදේශ ණය ආපසු ගෙවීම්, ව්‍යවහාර මුදල් සංසරණය ඉහළ යෑම, විදේශ විනිමය හුවමාරු ගිවිසුම් පරිණත වීම මෙන්ම මහ බැංකුව සතුව පැවති භාණ්ඩාගාර බිල්පත් පරිණත වීම ආදී සාධක මගින් ද්‍රවශීලතාව ඉහළ යෑම සඳහා වූ බලපෑම අඩු විය.

2022 වසරේ සැප්තැම්බර් මාසයේ අවසන් වූ මාස නවය තුළ දේශීය මුදල් වෙළඳපොළ ද්‍රවශීලතාව අඛණ්ඩව හිඟ මට්ටමක පැවතුණි...

වසරේ දෙවන භාගය තුළ දී, ඉහළ පොලී අනුපාතික හේතුවෙන් බැංකු අංශය වෙත මුදල් තැන්පතු ලැබීම ඉහළ ගිය අතර, එමගින් බැංකු අංශයේ ද්‍රවශීලතා තත්ත්වයේ වර්ධනයක් දක්නට ලැබිණි. මීට අමතරව, 2022 වසර තුළ දී, බලපත්‍රලාභී වාණිජ බැංකු කිහිපයක පැවති දැඩි ද්‍රවශීලතා පීඩනය ලිහිල් කිරීමේ අරමුණින් මහ බැංකුව විසින් කාලීන ප්‍රතිවිකුණුම් වෙන්දේසි හරහා ද්‍රවශීලතාව සපයන ලදී. තවද, මහ බැංකුව ප්‍රාථමික වෙළඳපොළෙන් භාණ්ඩාගාර බිල්පත් මිලට ගැනීම තුළින් ද්‍රවශීලතාව

8.1 රූප සටහන
නිත්‍ය පොලී අනුපාතික කොර්ටේට්ටුව, විවිධ වෙළඳ කටයුතු, වෙළඳපොළ ද්‍රවශීලතාව සහ බර්ත සාමාන්‍ය ඒකීයණ මුදල් අනුපාතිකය (2022 ජනවාරි 01 - 2022 සැප්තැම්බර් 30)

ඉහළ යෑම කෙරෙහි වූ බලපෑම යම්තාක් දුරකට අවම කිරීම සඳහා 2022 වසරේ ජුනි මස මැද භාගයේ සිට භාණ්ඩාගාර බිල්පත් ස්ථිර පදනමින් විවිධ වෙළඳපොළ වෙන්දේසි හරහා විකිණීම සිදු කරන ලද අතර, 2022 වසරේ සැප්තැම්බර් මස අග වන විට රුපියල් බිලියන 23.5ක ද්‍රවශීලතාවයක් එමගින් අවශෝෂණය කරන ලදී. තවද, දේශීය මුදල් වෙළඳපොළ තුළ පැවති ද්‍රවශීලතා හිඟය මධ්‍යයේ රාජ්‍ය මූල්‍ය අංශයේ ප්‍රවණතා පිළිබඳ අපේක්ෂාවන් සහ වෙළඳපොළ අවිනිශ්චිතතා ඉහළ යෑම හේතුවෙන් එක්දින ඒකීයණ මුදල් වෙළඳපොළ ගනුදෙනු ඉතා පහළ මට්ටමක පැවතුණි. එබැවින් දේශීය මුදල් වෙළඳපොළ ද්‍රවශීලතා හිඟය හේතුවෙන් අරමුදල් සපයා ගැනීම සඳහා සහභාගිත්ව ආයතන මහ බැංකුව වෙත වැඩි වශයෙන් යොමු වූ අතර, අතිරික්ත ද්‍රවශීලතාවක් ඇති සහභාගිත්ව ආයතන එම අරමුදල් නිත්‍ය තැන්පතු පහසුකම යටතේ තැන්පත් කිරීමට ද පෙළඹිණි.

දැඩි මුදල් ප්‍රතිපත්ති ස්ථාවරයට සමගාමීව 2022 වසර තුළ දී නිත්‍ය තැන්පතු පහසුකම් අනුපාතිකය හා නිත්‍ය ණය පහසුකම් අනුපාතිකය පිළිවෙලින්, 14.5% සහ 15.5%ක් දක්වා පදනම් අංක 950කින් අවස්ථා හතරක දී, ඉහළ නංවන ලදී. මුදල් වෙළඳපොළ ද්‍රවශීලතා හිඟය මධ්‍යයේ, බර්ත සාමාන්‍ය ඒකීයණ මුදල් අනුපාතිකය, 2022 වසරේ අප්‍රේල් මස මැද භාගයේ සිට 2022 වසරේ මේ දක්වා නිත්‍ය පොලී අනුපාතික කොර්ටේට්ටේ ඉහළ සීමාවෙහිම පැවතුණි. ඒ අනුව, 2022 වසරේ සැප්තැම්බර් මාසය මැද වන විට බර්ත සාමාන්‍ය ඒකීයණ මුදල් අනුපාතිකය 15.5%ක් ලෙස වාර්තා වූ අතර 2022 වසරේ සැප්තැම්බර්

මාසයේ අවසාන භාගයේ දී ඒකීයණ වෙළඳපොළ බොහෝ දුරට අක්‍රීය තත්ත්වයක පැවතුණි. බර්ත සාමාන්‍ය ප්‍රතිමිලදීගැනුම් අනුපාතිකය ද, බර්ත සාමාන්‍ය ඒකීයණ මුදල් අනුපාතිකයේ හැසිරීමට සමානව පැවති අතර, එය 2022 සැප්තැම්බර් මාසය අවසන් වන විට 15.5%ක් ලෙස වාර්තා විය. 2022 වසරේ අප්‍රේල් මස මැද භාගයේ සිට ඒකීයණ මුදල් වෙළඳපොළ සහ ප්‍රතිමිලදීගැනුම් වෙළඳපොළෙහි ක්‍රියාකාරිත්වය අඩු මට්ටමක පැවතුණි. ඒ අනුව, 2022 වසරේ තුන්වන කාර්තුව තුළ දී ඒකීයණ මුදල් වෙළඳපොළ සහ ප්‍රතිමිලදීගැනුම් වෙළඳපොළෙහි දෛනික ගනුදෙනුවල සාමාන්‍යය, පිළිවෙලින්, රුපියල් බිලියන 2.9 සහ රුපියල් බිලියන 4.4ක් විය. ප්‍රතිපත්ති පොලී අනුපාතිකවලට සාපේක්ෂව සැලකිය යුතු වෙනස් වීමක් පෙන්නුම් කරමින් අනෙකුත් වෙළඳපොළ පොලී අනුපාත ද භාණ්ඩාගාර බැඳුම්කරවල ඵලදා අනුපාතිකවලට සමගාමීව ඉහළ ගියේය.

දේශීය විදේශ විනිමය වෙළඳපොළ

2022 වසරේ සැප්තැම්බර් මාසයෙන් අවසන් වන මාස නවය තුළ, එ.ජ. ඩොලරයට සාපේක්ෂව ශ්‍රී ලංකා රුපියල, 2021 වසර අවසානයේ පැවති රුපියල් 200.43 සිට 2022 සැප්තැම්බර් 30 දින පැවති රුපියල් 362.9ක් දක්වා 44.8%ක සැලකිය යුතු අවප්‍රමාණයක් වාර්තා කළේය. මහ බැංකුව විසින් 2021 වසරේ සැප්තැම්බර් මාසයේ සිට 2022 වසරේ මාර්තු මාසයේ මුල දක්වා සපයන ලද විනිමය අනුපාතික මගපෙන්වීමට අනුව, එ.ජ. ඩොලර්/ශ්‍රී ලංකා රුපියල විනිමය අනුපාතිකය රුපියල් 200 - රුපියල් 203 මට්ටමේ පැවතුණි. කෙසේ වෙතත්, ශ්‍රී ලංකාවේ දළ නිල සංචිත දැඩි ලෙස ක්ෂය වීම සහ දේශීය විදේශ විනිමය වෙළඳපොළේ ඇති වූ සැලකිය යුතු පීඩනය සැලකිල්ලට ගනිමින් මහ බැංකුව විසින් 2022 මාර්තු 07 වැනි දින විනිමය අනුපාතිකයෙහි නිසි ගැලපීමක් සිදුවීමට ඉඩ හරින ලදී. පසුව, වෙළඳපොළ බලවේගයන්හි බලපෑම හේතුවෙන් විනිමය අනුපාතිකය නිසි මට්ටම ඉක්මවා අවප්‍රමාණය විය.

2022 වසරේ මාර්තු - මැයි කාල සීමාව තුළ සැලකිය යුතු ලෙස අවප්‍රමාණය වීමෙන් අනතුරුව 2022 වසරේ මැයි මාසයේ දී විනිමය අනුපාතික මාර්ගෝපදේශයක් දිනපතා ප්‍රකාශයට පත්කිරීම ආරම්භ කිරීමත් සමඟ ශ්‍රී ලංකා රුපියල බොහෝ දුරට ස්ථාවරව පැවතුණි...

එබැවින්, 2022 මැයි 13 දින සිට බලපැවැත්වෙන පරිදි විනිමය අනුපාතිකයේ දිනක් තුළ විචලනය සාධාරණ මට්ටමකින් කළමනාකරණය කිරීමේ ක්‍රියාමාර්ගයක් ලෙස මහ බැංකුව, බලපත්‍රලාභී බැංකු වෙත විචල්‍ය ආන්තිකය ද සමඟ විනිමය අනුපාතික මාර්ගෝපදේශයක් දිනපතා ප්‍රකාශයට පත්කිරීම ආරම්භ කළේය. එතැන් සිට විනිමය අනුපාතිකයේ උච්චාවචනයන් ක්‍රමක්‍රමයෙන් ස්ථාවර වීම ආරම්භ වූ අතර, අන්තර් බැංකු වෙළඳපොළෙහි බර තබන ලද සාමාන්‍යය එතැන් විනිමය අනුපාතිකය එ.ජ. ඩොලරයකට රුපියල් 360 - රුපියල් 363 අතර පැවතුණි.

2022 වසරේ සැප්තැම්බර් මාසය අවසානය දක්වා වූ වසර තුළ මහ බැංකුව දේශීය විදේශ විනිමය වෙළඳපොළෙහි ශුද්ධ විකුණුම්කරුවකු ලෙස කටයුතු කරන ලදී. 2022 වසරේ ජූලි මස අවසානය දක්වා කාලය තුළ පරිවර්තනය කරන ලද විදේශ සේවා නියුක්තිකයන්ගේ ප්‍රේෂණවලින් සහ ශ්‍රී ලංකා රුපියල් බවට අනිවාර්යයෙන් පරිවර්තනය කළ යුතු වූ භාණ්ඩ හා සේවා අපනයන ආදායමෙන් යම් ප්‍රතිශතයක් මහ බැංකුවට විකිණීමට බලපත්‍රලාභී බැංකුවලට නියම කිරීම මගින් මහ බැංකුව ණය නොවන මූලාශ්‍ර හරහා විදේශ විනිමය සපයා ගැනීම අඛණ්ඩව සිදු කළ ද, උග්‍ර වූ දේශීය විදේශ විනිමය වෙළඳපොළෙහි හිඟ ද්‍රවශීලතා තත්ත්වය හමුවේ ප්‍රධාන වශයෙන් ඉන්ධන සහ ගල් අගුරු ඇතුළු අත්‍යවශ්‍ය ආනයන මූල්‍යනය සඳහා එ.ජ. ඩොලර් සැපයීමට මහ බැංකුවට සිදුවිය. කෙසේ වුවද, 2022 වසරේ මැයි මාසයේ දී විවෘත ගිණුම් හරහා භාණ්ඩ ආනයනය කිරීම වැළැක්වීම සහ අත්‍යවශ්‍ය නොවන ආනයන විශාල වශයෙන් අධෛර්යමත් කිරීම ඇතුළුව ගන්නා ලද ක්‍රියාමාර්ග ගණනාවක් සමඟ 2022 වසරේ අගෝස්තු සහ සැප්තැම්බර් මාස තුළ දී ශුද්ධ පදනම මත එ.ජ. ඩොලර් අවශෝෂණය කර ගැනීමට මහ බැංකුවට හැකියාව ලබාදෙමින්, 2022 වසරේ ජූලි මාසය අග වන විට දේශීය විදේශ විනිමය වෙළඳපොළෙහි ද්‍රවශීලතා තත්ත්වය ක්‍රමානුකූලව වැඩිදියුණු විය. ඒ අනුව, 2022 වසරේ ජනවාරි මාසයේ සිට සැප්තැම්බර් මාසය අවසානය දක්වා කාලය තුළ මහ බැංකුව එ.ජ. ඩොලර් මිලියන 1,383.5ක් අවශෝෂණය කර එ.ජ. ඩොලර් මිලියන 2,058.6ක් වෙළඳපොළට සපයන ලද අතර, එමගින් එ.ජ. ඩොලර් මිලියන 675.1ක ශුද්ධ සැපයුමක් ඇති විය.

2022 වසරේ සැප්තැම්බර් මාසයෙන් අවසන් වූ මාස නවය තුළ, දේශීය විදේශ විනිමය වෙළඳපොළ ගනුදෙනු පරිමා අඛණ්ඩව පහත වැටීමේ ප්‍රවණතාවක් දක්නට ලැබුණි. ඒ අනුව, දේශීය අන්තර් බැංකු විදේශ විනිමය වෙළඳපොළේ දෛනික සාමාන්‍ය ගනුදෙනු පරිමාව සලකා බලනු ලබන කාල සීමාව තුළ, 2021 වසරේ එම

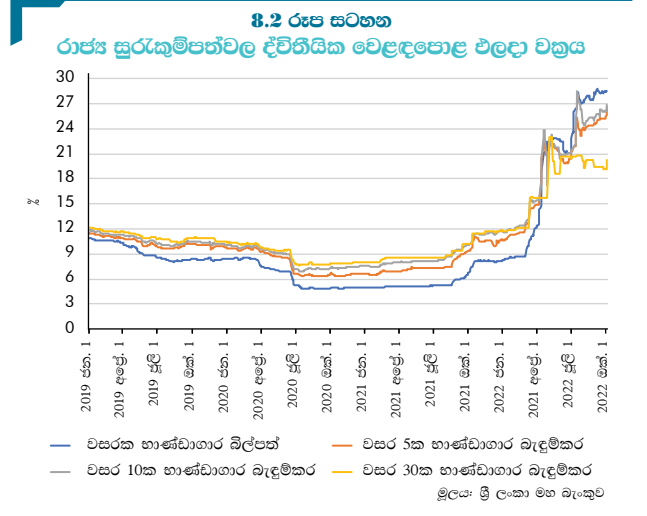
කාල සීමාව තුළ දී වාර්තා වූ එ.ජ. ඩොලර් මිලියන 51.8ට සාපේක්ෂව එ.ජ. ඩොලර් මිලියන 39.7ක් දක්වා 23.4%කින් පහත වැටී ඇත.

රජයේ සුරැකුම්පත් වෙළඳපොළ

මෙම වසරේ මුල් භාගය තුළ දී මුදල් ප්‍රතිපත්තිය දැඩි කිරීම මධ්‍යයේ මධ්‍යම රජයේ සැලකිය යුතු දේශීය මූල්‍යන අවශ්‍යතා සහ පෙර නොවූ විරූ වෙළඳපොළ තත්ත්වයන් හේතුවෙන් රාජ්‍ය සුරැකුම්පත්වල ප්‍රාථමික වෙළඳපොළ ඵලදා අනුපාතික ඉතිහාසගත ඉහළම අගයන් වාර්තා කළේය. 2022 වසරේ අප්‍රේල් මාසයේ ඇරඹී සමාජ ආර්ථික කැලඹීම, ඉන්පසු මාසවල දී දේශපාලන අර්බුදයක් බවට පත්වීමත් සමඟ හටගත් විචලන දේශීය වෙළඳපොළ තුළ දැඩි අවිනිශ්චිතතාවයක් නිර්මාණය කළ අතර එම තත්ත්වය ආයෝජන කීරණ කෙරෙහි ඇතිකළ බලපෑම, සැලකිය යුතු ලෙස ඉහළ ගිය රාජ්‍ය

රජයේ ඉහළ මූල්‍ය අවශ්‍යතා, ප්‍රතිපත්ති පොලී අනුපාත සැලකිය යුතු ලෙස ඉහළ යෑම සහ වෙළඳපොළ අවිනිශ්චිතතා හේතුවෙන් රාජ්‍ය සුරැකුම්පත්වල ප්‍රාථමික වෙළඳපොළ ඵලදා අනුපාතික ඉතිහාසගත ලෙස ඉහළ ගියේය...

සුරැකුම්පත්වල ඵලදා අනුපාතික තුළින් පිළිඹිබු විය. මේ අතර, 2022 වසරේ අප්‍රේල් මස 12 වැනි දින ප්‍රකාශයට පත් කරන ලද ශ්‍රී ලංකාවේ විදේශීය රාජ්‍ය ණය සේවාකරණය පිළිබඳ අන්තර්කාලීන ප්‍රතිපත්තිය, රජයේ ඉහළ මූල්‍ය අවශ්‍යතා සහ ප්‍රතිපත්ති පොලී අනුපාතික කැපීපෙනෙන ලෙස ඉහළ දැමීම යන කරුණු මගින් 2022 වසරේ තෙවන කාර්තුව වන විට රාජ්‍ය

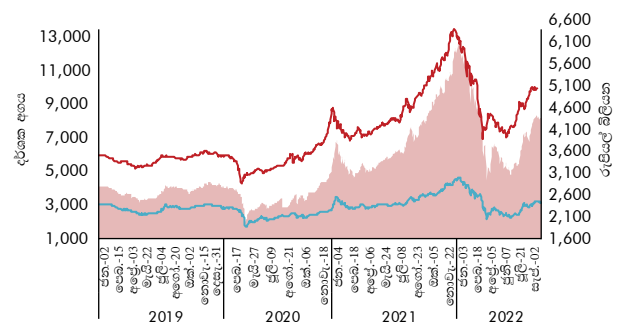
සුරැකුම්පත්වල ඵලදා අනුපාතික ඉතිහාසගත ඉහළම අගයන් කරා ළඟා වීම කෙරෙහි පීඩනයක් ඇති කළේය. ඒ අනුව, 2022 වසරේ සැප්තැම්බර් මස අවසානය දක්වා කාලය තුළ ද්විතීයික වෙළඳපොළෙහි භාණ්ඩාගාර බිල්පත් පොලී අනුපාතික 20.77% සිට 22.98%ක පරාසයක් තුළ ඉහළ ගිය අතර එම කාලය තුළ වසර 3, 5, 8 සහ 10කින් කල්පිරෙන භාණ්ඩාගාර බැඳුම්කරවල පොලී අනුපාතික, 15.25% සිට 17.04% දක්වා පරාසයක ඉහළ ගියේය.

කොටස් වෙළඳපොළ

අහිතකර සාර්ව ආර්ථික තත්ත්වයන් මධ්‍යයේ 2022 වසරේ සැප්තැම්බර් මාසයෙන් අවසන් වන මාස නවය තුළ දී මිල දර්ශකයන් විචල්‍ය කාර්යසාධනයක් වාර්තා කළේය. උග්‍ර වූ සාර්ව ආර්ථික ගැටලු සහ දේශපාලන අස්ථාවරත්වය මධ්‍යයේ ව්‍යාකූල වූ ආයෝජකයින් තම අරමුදල් ඉවත් කර ගැනීමට පටන් ගැනීමත් සමඟ 2022 වසරේ පෙබරවාරි මස මුල සිට කොටස් වෙළඳපොළ දැඩි පසුබෑමකට ලක් විය. කෙසේ වුවද, අවස්ථා කිහිපයක දී සැලකිය යුතු උච්චාවචනයන් නිරීක්ෂණය වුවද 2022 වසරේ මැයි මාසයේ සිට මෙම පහත වැටීමේ ප්‍රවණතාවය මන්දගාමී වූ අතර 2022 වසරේ ජූලි මාසයේ සිට වෙළඳපොළ වැඩිදියුණු වීමේ සලකුණු පෙන්නුම් කළේය. එසේ වුවද, 2022 වසරේ සැප්තැම්බර් අවසානය වන විට මිල දර්ශක 2021 වසර අවසානයට සාපේක්ෂව සැලකිය යුතු පහළ මට්ටමක පැවතුණි.

සමස්තයක් ලෙස, 2022 වසරේ සැප්තැම්බර් අවසානය දක්වා වසර තුළ දී සමස්ත කොටස් මිල දර්ශකය (ASPI) සහ එස් ඇන්ඩ් පී ශ්‍රී ලංකා 20 දර්ශකය (S&P SL20) පිළිවෙළින්, 18.8%ක සහ 25.2%ක සාණාත්මක වර්ධනයක් වාර්තා කළේය. 2022 වසරේ සැප්තැම්බර් අවසානය වන විට වෙළඳපොළ ප්‍රාග්ධනීකරණය වාර්ෂිකව 20.9%ක සාණාත්මක වර්ධනයක් වාර්තා කරමින් රුපියල් බිලියන 4,341.1ක පැවතුණි. 2022 වසරේ සැප්තැම්බර් මස අවසානය වන විට, විවිධ අංශවල මිල දර්ශකයන්හි

8.3 රූප සටහන
කොටස් වෙළඳපොළ දර්ශක වල විචලනය

■ වෙළඳපොළ ප්‍රාග්ධනීකරණය (දකුණු අක්ෂය) — සමස්ත කොටස් මිල දර්ශකය
— එස් ඇන්ඩ් පී ශ්‍රී ලංකා 20 දර්ශකය
මූලාශ්‍රය: කොළඹ ව්‍යාපාර වස්තු හුවමාරුව

වර්ධනයන් සලකා බැලීමේ දී, බලශක්ති අංශය (218.2%), වාණිජ සහ වෘත්තීය සේවා අංශය (74.1%), පාරිභෝගික සේවා අංශය (8.6%), සහ ආහාර හා ආහාර ද්‍රව්‍ය සිල්ලර වෙළඳාම (4.1%) හැර අනෙකුත් සියලුම අංශවල මිල දර්ශක සාණාත්මක වර්ධනයන් වාර්තා කර ඇත. 2022 වසරේ සැප්තැම්බර් මස අවසානය වන විට විවිධාංගීකරණය වූ මූල්‍ය අංශය විසින් 73.6%ක ඉහළම සාණාත්මක වර්ධනයක් වාර්තා කරන ලද අතර, ඉන් පසුව ප්‍රවාහන අංශය (-42%) සහ මෝටර් රථ හා උපාංග අංශය (-31.1%) විසින් ඉහළම සාණාත්මක වර්ධනයන් වාර්තා කරන ලදී.

2022 වසරේ අගෝස්තු මස අවසානය දක්වා ශුද්ධ විදේශ ගලා ඒම් සම්බන්ධයෙන් කැපී පෙනෙන වර්ධනයක් දක්නට ලැබුණි. ඒ අනුව, 2021 වසරේ අනුරූප කාලපරිච්ඡේදය තුළ වාර්තා වූ එ.ජ. ඩොලර් මිලියන 181.3ක ශුද්ධ විදේශ ආයෝජන පිටතට ගලායෑමට සාපේක්ෂව 2022 වසරේ අගෝස්තු අවසානය දක්වා වසර තුළ දී කොළඹ ව්‍යාපාර වස්තු හුවමාරුව එ.ජ. ඩොලර් මිලියන 97.2ක ශුද්ධ විදේශ ආයෝජන ගලා ඒමක් වාර්තා කළේය.

8.5 සංඛ්‍යා සටහන
කොටස් වෙළඳපොළෙහි තෝරාගත් දර්ශක

අයිතමය	2020 අවසානයට	2021 සැප්. අවසානයට	2021 අවසානයට	2022 සැප්. අවසානයට
සමස්ත කොටස් මිල දර්ශකය (1985-100)	6,774.2	9,459.9	12,226.0	9,931.1
වසර ආරම්භයේ සිට වෙනස (%)	10.5	39.6	80.5	-18.8
එස් ඇන්ඩ් පී ශ්‍රී ලංකා 20 දර්ශකය (2004-1,000)	2,638.1	3,534.8	4,233.3	3,165.3
වසර ආරම්භයේ සිට වෙනස (%)	-10.2	34.0	60.5	-25.2
වෙළඳපොළ ප්‍රාග්ධනීකරණය (රු. බිලියන)	2,960.7	4,215.6	5,489.2	4,341.1
ද.ජා.නි.යේ. ප්‍රතිශතයක් ලෙස (%)*	18.7	23.8	31.0	24.5
වෙළඳපොළ මිල ඉපැයීම් අනුපාතිකය	11.3	11.5	13.6	5.7
සාමාන්‍ය දෛනික පිරිවැටුම (රු. මිලියන)	1,899.0	4,455.0	4,888.2	3,316.2
ශුද්ධ සමුච්චිත විදේශීය මිලදී ගැනුම් (රු. මිලියන)	-51,275.7	-44,862.0	-52,649.4	13,490.4
ලැයිස්තුගත කළ සමාගම් ගණන	283	287	296	294

*2021 වසරේ ද.ජා.නි. මත පදනම්ව (රු. බිලියන 17,686) මූලාශ්‍රය: කොළඹ ව්‍යාපාර වස්තු හුවමාරුව

සාංගමික ණය සුරැකුම්පත් වෙළඳපොළ

2022 වසරේ සැප්තැම්බර් මාසයෙන් අවසන් වන මාස නවය තුළ දී ප්‍රධාන වශයෙන්, ඉහළ පොලී අනුපාත සහ අහිතකර සාර්ව ආර්ථික තත්ත්වයන් හේතුවෙන් සාංගමික බැඳුම්කර වෙළඳපොළෙහි ක්‍රියාකාරීත්වය අඩු මට්ටමක පැවතුණි. 2021 වසරේ අනුරූප කාලපරිච්ඡේදය තුළ දී ආයතන 14ක් විසින් ණයකර නිකුත් කරමින් රුපියල් බිලියන 84.4ක් රැස් කරන ලද අතර ඒ හා සැසඳීමේ දී 2022 වසරේ සැප්තැම්බර් මාසයෙන් අවසන් වන මාස නවය තුළ දී ආයතන දෙකක් පමණක් ණයකර නිකුත් කරමින් රුපියල් බිලියන 2.6ක් රැස් කර ඇත. පෙර වසරේ අනුරූප කාලපරිච්ඡේදයේ වාර්තා වූ 8% සිට 12% දක්වා වූ පරාසයට සාපේක්ෂව ස්ථාවර පොලී අනුපාත 15.42% සිට 15.5% දක්වා පරාසයක පැවතුණි.

සාංගමික බැඳුම්කර වෙළඳපොළට සමානව, වාණිජ පත්‍ර වෙළඳපොළ ද 2022 වසරේ අගෝස්තු මාසයෙන් අවසන් වන මාස අට තුළ දී සාපේක්ෂව අඩු ක්‍රියාකාරී මට්ටමක පැවතුණි. 2021 වසරේ අනුරූප කාලපරිච්ඡේදය තුළ දී නිකුත් කිරීම් හරහා රුපියල් බිලියන 3.6ට සාපේක්ෂව 2022 වසරේ අගෝස්තු මාසයෙන් අවසන් වන මාස අට තුළ දී බලපත්‍රලාභී බැංකුවල සහාය ද ඇතිව නිකුත් කරන ලද වාණිජ පත්‍රිකා හරහා රුපියල් බිලියන 1.7ක් රැස් කර ඇත. පෙර වසරේ අගෝස්තු මාසයෙන් අවසන් වන මාස අට තුළ දී වාර්තා වූ 6.25% සිට 11.5% දක්වා වූ පරාසයට සාපේක්ෂව වාණිජ පත්‍ර පොලී අනුපාත 11% සිට 32% දක්වා පරාසයක පැවතුණි.

8.3 මූල්‍ය යටිතල පහසුකම්වල වර්ධනය

ගෙවීම් සහ පියවීම් පද්ධති

2022 වසරේ ජනවාරි මාසයේ දී, මහ බැංකුව විසින් ජාතික ඉතිරිකිරීමේ බැංකුවට 'ලංකාසෙට්ල්' (LankaSettle) පද්ධතියේ ප්‍රාථමික සහභාගිකරුවෙකු

වශයෙන් කටයුතු කිරීමට අනුමැතිය ලබා දුන් අතර මෙය බලපත්‍රලාභී විශේෂිත බැංකුවක් ප්‍රාථමික සහභාගිකරුවෙකු ලෙස පත්වූ පළමු අවස්ථාව විය. තවද, විදේශ ප්‍රේෂණ ප්‍රවර්ධනය කිරීමේ අරමුණින්, 2022 වසරේ පෙබරවාරි මාසයේදී මහ බැංකුව විසින් ජාතික ප්‍රේෂණ ජංගම යෙදුම වන 'LankaRemit' දියත් කරන ලදී.

ඩිජිටල් ගෙවීම් ක්‍රමවලට අනුගතවීමක් පෙන්නුම් කරමින්, සුළු පරිමාණ ගෙවීම් පද්ධති සහ උපකරණ හරහා සිදු වූ ගනුදෙනු ප්‍රමාණයේ සහ වටිනාකමේ වර්ධනයක් වාර්තා විය. විද්‍යුත් අරමුදල් පැවරීම් සඳහා වූ පොදු යාන්ත්‍රණය (Common Electronic Fund Transfer Switch) සහ ශ්‍රී ලංකා අන්තර් බැංකු ගෙවීම් පද්ධතිය (Sri Lanka Interbank Payment System) හරහා සිදු කෙරෙන ගනුදෙනුවල ක්‍රමානුකූල වර්ධනයක් මෙම කාල සීමාව තුළ දී පෙන්නුම් කළේය. තවද, හාණ්ඩ හා සේවා මිලදී ගැනීම් සඳහා මහජනතාව මුදල් නොවන ක්‍රම අනුගමනය කිරීම නිසා, ණයපත් සහ හරපත් ගනුදෙනු අඛණ්ඩව ඉහළ ගියේය. මේ අතර, දැනුවත් කිරීමේ වැඩසටහන් හේතුවෙන්, LANKAQR වෙළෙඳුන්ගේ ලියාපදිංචිය 2022 වසරේ පළමු භාගයේදී වැඩි වීමක් පෙන්නුම් කළේය. එම කාල සීමාව තුළ, ගනුදෙනු වි ඇති වෙක්පත් ප්‍රමාණයෙන් පෙන්නුම් කරන පරිදි වෙක්පත් භාවිතය සුළු වශයෙන් වැඩි වී ඇති අතර වෙක්පත් ජනප්‍රිය ගෙවීම් උපකරණයක් ලෙස තවදුරටත් පැවතුණි.

ශ්‍රී ලංකාව තුළ ගෙවීම් සහ පියවීම් අවශ්‍යතා කාර්යක්ෂම ලෙස සපුරාලන අතරම ඩිජිටල් ගෙවීම් ප්‍රවර්ධනය කිරීම සහ ජාතික ගෙවීම් යටිතල පහසුකම් සංවර්ධනය කිරීම අරමුණු කරගනිමින් මහ බැංකුව විසින් පියවර කිහිපයක් ගන්නා ලදී...

8.6 සංඛ්‍යා සටහන

ගෙවීම් පද්ධති මගින් සිදු වූ ගනුදෙනු ප්‍රමාණය ('000) (අ)

ගෙවීම් පද්ධතිය/උපකරණය	2017	2021	වර්ධනය %	2021 (ජන.-ජූනි)	2022 (ජන.-ජූනි)	වර්ධනය %
විශාල වටිනාකමින් යුත් ගෙවීම් පද්ධති						
තත්කාලීන දළ පියවීම් පද්ධතිය	377	450	19.4	203	283	39.4
සුළු පරිමාණයේ ගෙවීම් පද්ධති/ උපකරණ						
අන්තර් බැංකු වෙක්පත් නිෂ්කාගත පද්ධතිය	51,963	33,021	-36.5	16,839	17,227	2.3
ශ්‍රී ලංකා අන්තර් බැංකු ගෙවීම් පද්ධතිය (SLIPS)	30,018	41,868	39.5	19,952	22,492	12.7
ණයපත්	36,964	50,689	37.1	23,349	29,310	25.5
හරපත්*	46,964	108,040	130.0	48,412	72,258	49.3
තත්කාලීන අරමුදල් හුවමාරුව (CEFTS)	3,163	54,675	1,628.6	23,205	39,584	70.6
LANKAQR **	133	849	538.3	429	268	-37.5

(අ) කාලපරිච්ඡේදය තුළ
* විකුණුම්පල ගෙවීම් යන්ත්‍ර හරහා
** 2020 තුළ ගනුදෙනු ප්‍රමාණය 2018 වසර තුළ දී LANKAQR හඳුන්වා දෙන ලදී. මූලාශ්‍රය : ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව

8.7 සංඛ්‍යා සටහන

ගෙවීම් පද්ධති මගින් සිදු වූ ගනුදෙනු වල වටිනාකම (රු.බිලියන) (අ)

ගෙවීම් පද්ධති/උපකරණය	2017	2021	වර්ධනය %	2021 (ජන.-ජූනි)	2022 (ජන.-ජූනි)	වර්ධනය %
විශාල වටිනාකමින් යුත් ගෙවීම් පද්ධති						
තත්කාලීන දළ පියවීම් පද්ධතිය	92,302.7	294,602.0	219.2	93,672.4	384,004.9	309.9
සුළු පරිමාණයේ ගෙවීම් පද්ධති/ උපකරණ						
අන්තර් බැංකු වෙබ්පත් නිෂ්කාගත පද්ධතිය	10,481.9	8,311.5	-20.7	4,015.3	5,007.3	24.7
ශ්‍රී ලංකා අන්තර් බැංකු ගෙවීම් පද්ධතිය (SLIPS)	1,725.0	2,862.2	65.9	1,331.6	1,644.9	23.5
ණයපත්	198.5	282.6	42.4	126.2	191.4	51.7
හරපත්*	134.5	315.9	134.9	137.8	248.8	80.6
තත්කාලීන අරමුදල් හුවමාරුව (CEFTS)	273.7	4,926.6	1,700.0	1,983.5	3,980.9	100.7
LANKAQR **	0.3	1.9	533.3	0.8	0.8	-

(අ) කාලපරිච්ඡේදය තුළ
* විකුණුම්පල ගෙවීම් යන්ත්‍ර හරහා
** 2020 තුළ ගනුදෙනු වල වටිනාකම. 2018 වසර තුළ දී LANKAQR හඳුන්වා දෙන ලදී.
මූලාශ්‍රය : ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව

ප්‍රවාහන අවශ්‍යතා සඳහා භාවිතා කිරීමට අගය රාශිගත කළ හැකි ද්විත්ව ක්‍රියාකාරීත්වයෙන් යුතු 'LankaPay' හරපත් නිකුත් කිරීමේ නියමු ව්‍යාපෘතිය සාර්ථකව දියත් කිරීමත් සමඟ ජාතික කාඩ්පත් යෝජනා ක්‍රමය (National Card Scheme) යටතේ නිකුත් කරන ලද 'LankaPay' හරපත් භාවිතා කළ හැකි මාර්ග පුළුල් විය. තවද, බලපත්‍රලාභී සේවා සපයන්නන් (Licensed Service Providers) මගින් සපයනු ලබන සේවාවල ආරක්ෂාව සහ කාර්යක්ෂමතාව සහතික කිරීමේ අරමුණින් ඔවුන් විසින් නිකුත් කර ඇති ගෙවීම් කාඩ්පත් සහ ජංගම දුරකථන පදනම් කරගත් විද්‍යුත් මුදල් පද්ධතිවල ක්‍රියාකාරීත්වය මහ බැංකුව විසින් අධීක්ෂණය කළේය. මීට අමතරව, ඩිජිටල් ගෙවීම් උපකරණ/යාන්ත්‍රණයන්හි භාවිතය, ආරක්ෂාව සහ නව වර්ධනයන් පිළිබඳව ජනතාව දැනුවත් කිරීම ද මහ බැංකුව විසින් අධීක්ෂණය කළේය.

විදේශ විනිමය නියාමනය සහ සුපරීක්ෂණය

විදේශ විනිමය ආමුඛ ප්‍රේෂණ ඉහළ නැංවීම හා රටින් පිටතට විදේශ විනිමය ප්‍රතිමුඛ ප්‍රේෂණ අවම කිරීම සඳහා විදේශ විනිමය පනත යටතේ දැනටමත් නිකුත් කර ඇති රෙගුලාසි, විධාන හා නියමයන් වසර තුළ දී අවශ්‍යතාවය පරිදි සංශෝධනය කරන ලදී. මුදල් නීති පනත යටතේ නිකුත් කරන ලද අපනයන ඉපැයීම් ශ්‍රී ලංකාවට ගෙන ඒමේ රීති, අපනයන ඉපැයීම්වල ශේෂය නියම කර ඇති කාල සීමාව තුළ ශ්‍රී ලංකා රුපියල් වලට පරිවර්තනය කිරීම අනිවාර්ය කරමින් සංශෝධනය කරන ලදී. කෙසේ වුවද, ඉහත රීති යටතේ වන පරිවර්තන අවශ්‍යතා වලින් සේවා අංශය පසුව නිදහස් කරන ලදී. තවද, 2021 අංක 11 දරන කොළඹ වරාය නගර ආර්ථික කොමිසම් පනත යටතේ ලබා දුන් අනුමැතියන්ට යටත්ව අවසරලත් පුද්ගලයන් විසින් කොළඹ වරාය නගරය තුළ සිදු කරන විදේශ විනිමය ගනුදෙනු/ආයෝජන වලට පහසුකම් සැලසීම සඳහා රෙගුලාසි සහ නියමයන් විදේශ විනිමය පනත යටතේ නිකුත් කරන ලදී.

මීට අමතරව, රටෙහි විදේශ විනිමය සංචිත ආරක්ෂා කිරීම සහ වෙළඳපොළ තුළ විදේශ විනිමය ක්ෂණිකව පිටතට ගලා යෑම වැළැක්වීම සඳහා ප්‍රතිමුඛ ප්‍රාග්ධන ගනුදෙනු සම්බන්ධ ප්‍රේෂණ මත සීමාවන්/අන්තිටුවීම් පනවමින් විදේශ විනිමය පනතේ 22 වන වගන්තිය ප්‍රකාරව නියෝග නිකුත් කරන ලදී. විදේශ විනිමය ගලා ඒම් සහ රට තුළ විදේශ විනිමය රඳවා තබා ගැනීම දිරිමත් කිරීමේ අරමුණින් විශේෂ තැන්පතු ගිණුම් ආරම්භ කිරීමේ කාලය, 2023 වසරේ අප්‍රේල් මස 08 දක්වා තවත් මාස 12කින් දීර්ඝ කරමින් රෙගුලාසි සහ විධාන ද නිකුත් කරන ලදී.

තවද, ශ්‍රී ලංකාව තුළ සිටින හෝ එහි නේවාසික පුද්ගලයෙකු හට තමා සන්තකයේ තබා ගත හැකි විදේශ මුදල් ප්‍රමාණය එ.ජ. ඩොලර් 15,000 සිට එ.ජ. ඩොලර් 10,000 දක්වා හෝ ඊට සමාන වෙනත් විදේශ මුදල් ප්‍රමාණයක් දක්වා අඩු කරන ලදී. අක්වෙරළ බැංකු ඒකක ගනුදෙනු සඳහා “තායි බාත්” හා “ඉන්දියානු රුපියල්” නම් කිරීමට මහ බැංකුවේ තීරණය අනුගමනය කරමින්, එකී මුදල් ඒකකයන් බලයලත් වෙළඳුන්ගේ දේශීය බැංකු ඒකක තුළ විදේශ විනිමය පනත යටතේ වන අරමුණු/ගනුදෙනු සඳහා නම් කරන ලද මුදල් ඒකක ලෙස ප්‍රකාශ කරන ලදී.

මුදල් විශුද්ධීකරණය හා ත්‍රස්තවාදයට මුදල් සැපයීම මැඩපැවැත්වීම

මුදල් ගනුදෙනු වාර්තා කිරීමේ පනත ප්‍රකාරව, මූල්‍ය බුද්ධි ඒකකය විසින් එහි ප්‍රධාන කාර්යයන් වන මුදල් විශුද්ධීකරණය හා ත්‍රස්තවාදයට මුදල් සැපයීම හෝ අනෙකුත් නීතිවිරෝධී කටයුතු හා සම්බන්ධ සැක කටයුතු ගනුදෙනු වාර්තා ලබා ගැනීම, විශ්ලේෂණය කිරීම සහ අදාළ අධිකාරීන් වෙත යොමු කිරීම 2022 වසර තුළ දී ද සිදු කරන ලදී. ඒ අනුව, 2022 වසරේ සැප්තැම්බර් මාසය අවසන් වන විට, මූල්‍ය බුද්ධි ඒකකය විසින් සැකකටයුතු ගනුදෙනු වාර්තා 303ක් වැඩිදුර විමර්ශන කටයුතු සඳහා

හෝ අදාළ ක්‍රියාමාර්ග සඳහා නීතිය බලාත්මක කිරීමේ අධිකාරීන් සහ නියාමන ආයතන වෙත යොමු කරන ලදී. මුදල් විශුද්ධීකරණය වැළැක්වීම හා ක්‍රස්තවාදයට මුදල් සැපයීම මැඩපැවැත්වීම සම්බන්ධ අනුකූලතාවය සහතික කිරීමට මූල්‍ය ආයතන සඳහා එතැන් පරීක්ෂණ සිදුකරන ලද අතර ඒ පිළිබඳ නම් කරන ලද මූල්‍ය නොවන ව්‍යාපාර හා වෘත්තීන් සම්බන්ධ නීති යාන්ත්‍රණය සමඟ එකී ආයතන නිසි පරිදි අනුකූල වීම සහතික කිරීම සඳහා ද එතැන් පරීක්ෂණ සිදු කරන ලදී. රට තුළ මුදල් විශුද්ධීකරණය වැළැක්වීම හා ක්‍රස්තවාදයට මුදල් සැපයීම මැඩ පැවැත්වීමේ රාමුව තවදුරටත් ශක්තිමත් කිරීමේ අරමුණින් මෙම වසරේ සැප්තැම්බර් මාසයෙන් නිම වූ මාස නවය තුළ දී මූල්‍ය බුද්ධි ඒකකය විසින් වක්‍රලේඛ 3ක් නිකුත් කරන ලදී.

තවද, මූල්‍ය බුද්ධි ඒකකය 2021 වසරේ දී මුදල් විශුද්ධීකරණය හා ක්‍රස්තවාදයට මුදල් සැපයීම පිළිබඳ වන දෙවන ජාතික අවදානම් තක්සේරුව සිදු කිරීම ආරම්භ කරන ලද අතර මෙම ක්‍රියාදාමය රාජ්‍ය හා පෞද්ගලික අංශයන් නියෝජනය කරන ආයතන 66ක සහභාගීත්වය ඇතුළත් සිදු කරගෙන යනු ලබයි. මූල්‍ය බුද්ධි ඒකකය විසින් 'goAML' නමින් වූ නව ගනුදෙනු වාර්තා කිරීමේ ක්‍රම පද්ධතිය සිය තොරතුරු වාර්තා කරනු ලබන ආයතන වෙත හඳුන්වාදීම ආරම්භ කරන ලද අතර මූල්‍ය බුද්ධි ඒකකය හා සම්බන්ධ පාර්ශවකරුවන්ගේ මුදල් විශුද්ධීකරණය වැළැක්වීම හා ක්‍රස්තවාදයට මුදල් සැපයීම මැඩපැවැත්වීම සම්බන්ධයෙන් ක්‍රියාත්මක වන ක්‍රමවේදයන් පිළිබඳ දැනුවත්භාවය වැඩිදියුණු කිරීම සඳහා දැනුවත් කිරීමේ වැඩසටහන් අඛණ්ඩව පවත්වන ලදී.

මූල්‍ය අංශයට අදාළ නීති ප්‍රතිසංස්කරණ

රට තුළ පවතින මූල්‍ය නියාමන සහ අධීක්ෂණ ක්‍රමවේදය ශක්තිමත් කිරීමේ සහ වැඩි දියුණු කිරීමේ අරමුණින් යුක්තව, මහ බැංකුව විසින් ක්‍රියාවෙහි යොදවනු ලබන ප්‍රධාන අණපනත් සඳහා නීති ප්‍රතිසංස්කරණ හඳුන්වා දීම අඛණ්ඩව සිදු කිරීමට 2022 වසර තුළදී ද කටයුතු කරන ලදී. මහ බැංකුවෙහි තීරණාත්මක හා මෙහෙයුම් ස්වාධීනත්වය සහ වගවීම ශක්තිමත් කර ගැනීමෙහිලා ඉටු කරනු ලබන ප්‍රමුඛ පියවරක් වශයෙන් වර්තමානයෙහි පවතින මුදල් නීති පනත ප්‍රතිස්ථාපනය කිරීම උදෙසා නව මහ බැංකු පනත කෙටුම්පත් කිරීම සිදුවේ. ලියාපදිංචි බැංකු වලට අදාළව මහ බැංකුව විසින් ක්‍රියාත්මක කරනු ලබන නිරාකරණ බලතල සහ මූල්‍ය සුරක්ෂිතතා ආවරණ ක්‍රමවේදයන් වැඩි දියුණු කිරීමේ අරමුණින් යුක්තව නව බැංකු (විශේෂ විධිවිධාන) පනත නුදුරේදී නීතිගත කිරීමට නියමිතය. එසේම, ලියාපදිංචි බැංකු සහ බැංකු නොවන

මූල්‍ය ආයතනයන්ට, අහිතකර/ වටිනාකම නිශ්චය කිරීම අපහසු වත්කම් ඔවුන්ගේ ශේෂ පත්‍රයෙන් නීත්‍යානුකූලව ඉවත්කිරීම සඳහා අවසර ලබා දීමේ අරමුණින් යුක්තව, මූල්‍ය වත්කම් කළමනාකරණ සමාගම් පිළිබඳව වන නව නීතියක් ද හඳුන්වා දෙනු ඇත. වර්තමාන නෛතික සන්දර්භය තුළ පවත්නා අඩු දුහුඬුකම් ආමන්ත්‍රණය කිරීමක් වශයෙන් ක්ෂුද්‍ර මූල්‍ය සහ ණය නියාමන පනත සහ වෙළඳ නිශ්කාෂණ සහ ශේෂ කිරීමේ පනත යනාදී නව අණ පනත් සකස් කිරීමට ද මහ බැංකුව විසින් මේ අතරවාරයේදී කටයුතු කරන ලදී. මෙයට අමතරව, විදේශ විනිමය පනත, මුදල් ව්‍යාපාර පනත, මූල්‍ය කල්බදු පනත සහ ගෙවීම් සහ පියවීම් පද්ධති පනත යනාදී පනත් සඳහා සංශෝධනයන් හඳුන්වා දීම තුළින් මූල්‍ය අංශයේ වෙනස්වීම් සහ මූල්‍ය නවෝත්පාදනයන් සමඟ අනුගත වන පරිදි වර්තමානයේ පවත්නා නීති යාවත්කාලීන කිරීම සඳහා ද මහ බැංකුව විසින් පියවර ගන්නා ලදී.

නිරාකරණ සහ බලගන්වීම

ශ්‍රී ලංකා තැන්පතු රක්ෂණ සහ ද්‍රවශීලතා ආධාරක යෝජනා ක්‍රමය යටතේ, බලපත්‍ර අවලංගු කරන ලද/ ව්‍යාපාර අත්හිටුවන ලද මූල්‍ය සමාගම් හයක තැන්පත්කරුවන්ට මහ බැංකුව විසින් වන්දි ගෙවීම් අඛණ්ඩව සිදු කරන ලදී. කෙසේ වුවද, ස්වර්ණමහල් ගිනැන්මියල් සර්විසස් පී.එල්.සී. හි තැන්පත්කරුවන්ට වන්දි ගෙවීම, සමාගමේ ව්‍යාපාර කටයුතු නැවත ආරම්භ කිරීම හේතුවෙන් මෙම වසර තුළ අත්හිටුවන ලදී. තවද, සෙන්ට්‍රල් ඉන්වෙස්ට්මන්ට්ස් ඇන්ඩ් ගිනැන්ස් පී.එල්.සී. සහ ද ස්ටැන්ඩර්ඩ් ක්‍රෙඩිට් ගිනැන්ස් ලිමිටඩ් හි තැන්පත්කරුවන්ට වන්දි ගෙවීම් සම්බන්ධයෙන් නව අයදුම්පත් භාරගැනීමේ ක්‍රියාවලිය ශ්‍රී ලංකා තැන්පතු රක්ෂණ සහ ද්‍රවශීලතා ආධාරක යෝජනා ක්‍රමයෙහි රෙගුලාසි වල දක්වා ඇති පරිදි අයදුම්පත් භාර දීමට ලබා දී ඇති උපරිම කාල සීමාව අවසන් වීම හේතුවෙන් අත්හිටුවා ඇත.

තවද, බැංකු සහ බැංකු නොවන මූල්‍ය ආයතන සඳහා නිරාකරණ ප්‍රතිපත්ති රාමුවක් සහ තැන්පතු රක්ෂණ ක්‍රමය සඳහා වූ විධිවිධාන සහ බැංකු සහ බැංකු නොවන මූල්‍ය ආයතන ඇවර කිරීම පිළිබඳ විධිවිධාන ඇතුළත් යෝජනා බැංකුකරණ (විශේෂ විධිවිධාන) පනත කෙටුම්පත් කිරීම සිදු කරන ලදී. දත්ත වාර්තාකරණයේ ගුණාත්මකභාවය සහ නිරවද්‍යතාවය ඉහළ නැංවීම සහ දත්ත ආරක්ෂාව හා සම්බන්ධ අවදානම අවම කිරීමේ අරමුණින් ශ්‍රී ලංකා තැන්පතු රක්ෂණ සහ ද්‍රවශීලතා ආධාරක යෝජනා ක්‍රමයේ සියලුම සාමාජික ආයතන සඳහා තැන්පත්කරුවන් අනුව දත්ත රැස් කිරීමේ පද්ධතියක් සංවර්ධනය කිරීම මහ බැංකුව විසින් ආරම්භ කරන ලදී.

සංවර්ධන මූල්‍ය සහ මූල්‍ය ප්‍රවේශය

ක්ෂුද්‍ර, සුළු හා මධ්‍ය පරිමාණ ව්‍යවසායන් සහ තනි පුද්ගල ව්‍යාපාර සඳහා අවශ්‍ය සහනදායී මූල්‍ය පහසුකම් ලබාදීමේ අරමුණින් ප්‍රතිමූල්‍ය, පොලී සහනාධාර හා ණය ඇප ආවරණ යෝජනා ක්‍රම ක්‍රියාත්මක කිරීම, සම්බන්ධීකරණය සහ පහසුකම් සැලසීම මහ බැංකුව විසින් අඛණ්ඩවම සිදු කරන ලදී. 2022 වසරේ සැප්තැම්බර් මාසයෙන් අවසන් වන මාස නවය තුළ දී, ණය යෝජනා ක්‍රම 17ක් යටතේ රුපියල් මිලියන 7,407.5ක ණය මුදල් ප්‍රමාණයක් ප්‍රතිලාභීන් 15,092 දෙනෙකු වෙත සහභාගීත්ව මූල්‍ය ආයතන 16ක් හරහා මුදා හරින ලදී. වෙළඳපොළ පොලී අනුපාත සැලකිය යුතු ලෙස ඉහළ යෑම සලකා සෞභාග්‍යා ණය යෝජනා ක්‍රමයේ වාර්ෂික පොලී අනුපාතිකය ඉහළ නංවන ලද අතර, අනාගතයේ දී ඇති විය හැකි ආහාර හිඟය සැලකිල්ලට ගනිමින් මෙම ණය යෝජනා ක්‍රමය යටතේ නිකුත් කරනු ලබන සමස්ත ණය වලින් කෘෂි, පශු සම්පත් සහ ධීවර ක්ෂේත්‍ර සඳහා ලබාදෙනු ලබන ණය මුදල් ප්‍රමාණය 80%ක් පමණ විය යුතු බවට අදාළ උපදෙස් සහභාගීත්ව මූල්‍ය ආයතන වෙත ලබාදෙන ලදී. මීට අමතරව, වත්මන් ආර්ථික තත්ත්වය හේතුවෙන් දැඩි ලෙස පීඩාවට පත්ව සිටින ණය ගැනුම්කරුවන්ට සහන සැලසීම අරමුණු කරගනිමින් මහ බැංකුව විසින් ක්‍රියාත්මක කරනු ලබන ණය යෝජනා ක්‍රම සඳහා ණය ආපසු ගෙවීමේ සහන කාලයන් ලබා දෙන ලදී.

තවද, නියමිත ඉලක්ක සපුරා ගැනීම සහතික කරනු වස් මූල්‍ය අන්තර්ගතභාවය පිළිබඳ ජාතික උපාය මාර්ගය එහි ක්‍රියාකාරී සැලැස්මට අනුකූලව ක්‍රියාත්මක කිරීමට අදාළ අධීක්ෂණ කටයුතු මහ බැංකුව විසින් අඛණ්ඩවම සිදු කරන ලදී. තවද, ජාත්‍යන්තර මූල්‍ය සංස්ථාවේ (IFC) සහාය ද ඇතිව පළමුවරට දීප ව්‍යාප්තව පවත්වන ලද මූල්‍ය සාක්ෂරතාවය පිළිබඳ සමීක්ෂණය සාර්ථකව නිම කරන ලද අතර එම සමීක්ෂණයේ ප්‍රතිඵල ප්‍රකාශයට පත් විය.

මූල්‍ය පාරිභෝගික සබඳතා

මහ බැංකුව විසින් මූල්‍ය පාරිභෝගික ආරක්ෂණ රාමුව ශක්තිමත් කිරීම සඳහා අඛණ්ඩව කටයුතු කරන ලදී. ඒ අනුව, 2022 වසරේ අගෝස්තු මාසයෙන් අවසන් වන මාස අටක කාලය තුළ පැමිණිලි හා දුක් ගැනවිලි 3,208ක් මහ බැංකුව වෙත ලැබී ඇත.

තවද, මහ බැංකුව විසින් නියාමනය කරනු ලබන ආයතන සඳහා වන විස්තීර්ණ මූල්‍ය පාරිභෝගික රාමුවක් සඳහා පහසුකම් සැලසීම පිණිස නව රෙගුලාසි/මාර්ගෝපදේශ නිකුත් කිරීමේ ක්‍රියාවලිය ආරම්භ කරන ලද අතර මූල්‍ය පාරිභෝගික ආරක්ෂණ රාමුවට අදාළ රෙගුලාසි ද කෙටුම්පත් කරන ලදී.